

Ο ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΣ ΤΟΥ ΡΟΒΙΝΣΩΝΟΣ

[ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΥΠΟ ANDRÉ LAURIE]

[Συνέχεια. Ἰδε σελίδα 113]

ΚΕΦ. Κ'.

ΤΟ ΤΡΑΒΕΥΤΑΙΟΝ ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΟΥ ΡΟΒΙΝΣΩΝΟΣ

«Θεῖέ μου,» ἤρώτησεν ὁ Χάνδος μετὰ τινα ὄραν πιωπῆς, ἀπόσον κερὸν θέλει κανεὶς διὰ νὰ ποθάνῃ τῆς πείνης;

— Δύσκολον νὰ θρίσῃ κανεὶς ἀκριβῶς. Ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἡλικίαν, ἀπὸ τὴν ἰδiosis-κραςίαν, ἀπὸ τὴν ὑγιεινὴν κατάστασιν, ἀπὸ τὴν δύναμιν τοῦ σώματος.

— Ἡμεῖς π. χ. πόσας ἡμέρας θὰ εἰμπορέσωμεν νὰ ζήσωμεν χωρὶς τροφήν;

— Τέσσαρας ἢ πέντε ἡμέρας, νομίζω, ἴσως ὀκτώ, ἴσως καὶ δέκα.

— Τότε θὰ ἰλευθερωθῶμεν, θεῖέ μου, ἔσο ἦσυχος! Οἱ φίλοι μας θὰ μας ἀναζητήσουν καὶ θὰ μας εὔρουν. Εἰς τὴν θέσιν των ἐγὼ θὰ ἔκαμνα ἀνω-κάτω τὴν νῆσον...

— Ναι, ἄς το εἰπίσωμεν, θὰ μας εὔρουν! εἶπεν ὁ κ. Κλοακέν, προσποιούμενος ὅτι εἶχε πεποθησιν περὶ τούτου. Ἄλλὰ πρὸς τὸ παρόν, τὸ καλλίτερον θὰ ἦτο νὰ σκεφθῶμεν πῶς νὰ χρησιμοποιήσωμεν τὸν καιρὸν μας ἐδῶ μέσα χωρὶς νὰ πλήξωμεν πολὺ. Πῶς θὰ σας ἐφαίνετο π.χ. μία ἀντιγραφή καὶ μία μετάφρασις τοῦ παλαιοῦ αὐτοῦ χειρογράφου;

Ἴδου τῷ ὄντι ἐνασχόλησις σοβαρὰ καὶ εἰς ἄκρον ἐνδιαφέρουσα.

— ὦ, ναι! μάλιστα! Ἄς ἀντιγράψωμεν τὴν διαθήκην τοῦ ἀγαπητοῦ μας προπάππου! ἀνέκραξαν ἄμω ὁ Χάνδος καὶ ἡ Ἄνθῃ.

— Καὶ ὑστερον θὰ εἰμπορέσωμεν μὲ ἡσυχίαν νὰ γράψωμεν τὴν ἰδικὴν μας καὶ νὰ τὴν ἀφήσωμεν παρὰ τὴν ἰδικὴν του, εἰάν τίπρωται ν' ἀποθάνωμεν πλησίον του! » προσέθηκεν ἡ νεᾶνις μετὰ μοναδικῆς ψυχικῆς γαλήνης.

— Πρὸ παντός θὰ ἐκάμνωμεν καλά νὰ σβύσωμεν δύο ἀπὸ τὰ κηρία μας, ὑπέλαβεν ὁ κ. Κλοακέν. Δεῖν ἔχοντες παρὰ μόνον εἷς καὶ πρέπει νὰ τὰ κάμωμεν νὰ διαρκέσουν ὅσῳ τὸ δυνατόν περισσότερον.»

Τοῦ προγράμματος οὕτω κανονισθέντος, ἐκάθησαν περὶ τὴν τράπεζαν, παραπλεύρως τοῦ σκελετοῦ, ὁ Χάνδος μὲ τὴν μολυβδίδα

ἀνὰ χεῖρας, πρὸ τῶν λευκῶν φύλλων χάρτου, τὰ ὅποια ἀπέσπασεν ἐκ τοῦ σημειωματαρίου του, ὁ δὲ κ. Κλοακέν μετὰ τῆς Ἄνθῆς, κύπτοντες ἄμω ἐπὶ τοῦ χειρογράφου. Ὅσακις ὁ ἀρχαιολόγος θὰ ἐδίεταξεν ἐνώπιον λέξεως ἡμιεσθισμένης ὑπὸ τοῦ χρόνου, οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς νεαρᾶς ἀνεψίας του θὰ ἐδύναντο οὕτω νὰ ἔλθουν εἰς βοήθειάν του.

ἘΚΑΘΕΣΑΝ ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΤΡΑΠΕΖΑΝ ΠΑΡΑΠΛΕΥΡΩΣ ΤΟΥ ΣΚΕΛΕΤΟΥ (Σελ. 129)

Ο κ. Κλοακὲν ἤρχισε τὴν ἀνάγνωσιν. Ὁ Χάνδον ἔγραφε καθ' ὑπαγόρευσίν του· κατόπιν ἤρχισαν νὰ μεταφράζουιν. Ἰδοὺ τί ἔλεγεν ἡ διαθήκη.

«Τὴν ὀγδόην ἡμέραν τοῦ Μαρτίου, ἐν ἔτει σωτηρίῳ 1717, ὁ ὑποφινόμενος Ροβινσὼν Κρούσος, ἐξ Ὑόρκης τῆς ἐν Ὑορκολίῳ τοῦ βασιλείου τῆς Ἀγγλίας, ἐτῶν 84, ὕγιής τὸ τε σῶμα καὶ τὸ πνεῦμα, ἀν καὶ λίαν ἐξησθενημένος ὡς ἐκ τῆς ἡλικίας, ἀπεράσιστα νάποπερατώσω τάπομνημονεύματά μου, νὰ συμπληρώσω καὶ νὰ διορθώσω τὰ χειρόγραφα, τὰ ὅποια ἀφῆκα πρὸ 13 ἐτῶν, ἐν τῷ γενεθλίῳ μου τόπῳ.

«Διέπραξα ἐν ἐγκλημα καὶ το ἐξομολογῶμαι. Ἐκ συμφέροντος, ἐγωισμοῦ καὶ ἀπληστίας, ἠθέλησα νάπατήσω τὸν κόσμον περὶ τῆς ἀληθοῦς θέσεως τῆς νήσου μου. Ἐτήρησα τὸ μυστικὸν δι' ἑμαυτὸν, λησμονῶν ὅτι πᾶσα ἀνακάλυψις ἀνήκει ὄχι εἰς ἐκεῖνον, ὁ ὅποιος ἐγένετο τὸ ἀνάξιον αὐτῆς ὄργανον, ἀλλ' εἰς τὸ ἀνθρώπινον γένος, τὸ ὅποιον ἀντιπροσωπεύει. Ἐξηπάτησα τοὺς συγχρόνους μου καὶ ἴσως δὲ καὶ τοὺς μεταγενεστέρους, τάξας τὴν νήσον ταύτην εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν Ὀκεανὸν καὶ εἰς τὸ ἀρχιπέλαγος τῶν Καραϊβῶν, ἐνῶ πραγματικαί κείται εἰς τὸ κέντρον τοῦ Ἑρηνικοῦ Ὀκεανοῦ.

«Ὅποιοι καὶ ἂν εἴθε σείς, οἱ ὅποιοι θὰ εὗρετε, ἴσως μετὰ παρέλευσιν αἰῶνων, τὴν υπερτάτην ταύτην ἐνὸς ἐτοιμοθανάτου ἐξομολόγησιν, ἀναγνώσατέ τὴν μετὰ προσοχῆς καὶ ἴδετε ἐν αὐτῇ τὴν τιμωρίαν, τὴν ὅποιαν πάντοτε ἐφελκύνει ὁ ἐγωισμὸς καὶ ἡ ἀπληστία.

«Διηγῆθην εἰς τὸ πρῶτον μέρος τῶν ἀπομνημονευμάτων μου πῶς ἐρρίφθην διὰ πρῶτην φοράν εἰς τὴν ἔρημον ταύτην νήσον, πῶς ἐξῆκα εἰς αὐτὴν καὶ ὑπὸ ποίας περιστάσεις ἠλευθερώθην μετὰ 29 ἐτῶν αἰχμαλωσίαν. Εἶνε γνωστὸν ἀκόμη πῶς τὴν ἐγκατέλειψα εἰς ἀποικίαν ναυαγῶν ἰσπανῶν καὶ ἀγγλων ναυτῶν, πῶς ἀργότερα εὗρον τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐπανίδω ὅ,τι ἐκάλουν πομπωδῶς κἄπως «βασιλείον μου» καὶ νὰ φέρω εἰς αὐτὸ διάφορα εἶδη ζῶων καὶ σπόρων, εἰς ποίαν κατάστασιν τὴν εὗρηκα καὶ διὰ δευτέραν φοράν ἀφ' οὗ τῆ ἔδωσα νόμους καὶ πῶς τέλος τὴν παρήτησα καὶ πάλιν χωρὶς σκοπὸν νὰ ἐπιστρέψω.

«Ὅ,τι ὅμως δὲν εἶπα, εἶνε πῶς κατώρθωσα

ὅσπερ τὸ μυστικὸν τῆς θέσεως τῆς νήσου μου νὰ μὴ διαδοθῆ μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσίν μου καὶ ὅποιας ἔλαβον προφυλάξεις διὰ νὰ μὴ συμβῆ τοῦτο περισσώτερον ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἐπισκέψεως ταύτης.

«Καὶ ἐν πρώτοις, οἱ ἀποστάται ναῦται οἱ ὅποιοι ἐφθασαν ἐδῶ, ἀφ' οὗ κατέσφαξαν τοὺς ἀξιωματικούς των, ἦσαν ἀρετὰ ἀμαθείς ὥστε νὰ μὴ εἰμπορέσουν νὰ προσδιορίσουν ἐπιστημονικῶς τὴν γεωγραφικὴν θέσιν. Ἡ τύχη τοῦ ἑκαμὲ νὰ πραγματοποιῶν εἰς τὴν πρῶτην γῆν, τὴν ὅποιαν συνήτησαν. Μόνον ὁ πλοίαρχος, τοῦ ὅποιου εἶχα σῶτην τὴν ζωὴν ὑπὸ περιστάσεις τὰς ὅποιας γνωρίζετε, καὶ ὁ ὅποιος ἐγένετο ἡ κατόπιν σωτὴρ μου καὶ αὐτός, ἐγνωρίζεν ἀκριβῶς εἰς ποῖον σημεῖον τῆς γῆνης σφαίρας εὐρισκόμεθα. Πρώτος αὐτός μοι ἐπρότεινε νὰ φυλαξώμεν τὸ μυστικόν δι' ἡμᾶς τοὺς δύο, οὗτος δὲ εἰς τὸ ἐξῆς ἀπὸ κοινοῦ ἐλαμβάνομεν τὰ μέτρα μας. Ὅχι μόνον ἐφροντίσαμεν νὰ φίσωμεν εἰς τὴν νήσον τοὺς εὐφυστέρους καὶ ἐπομένως κινδυνωδεστέρους ἀπὸ τοὺς ναῦτας, ἀλλὰ καὶ ὅταν ἐφθάσαμεν εἰς τὸ Περού, ἀπελύσαμεν ὅλον τὸ ἐπίλοιπον τοῦ πληρώματος, καὶ τὸ ἀντικαταστήσαμεν διὰ νέων ἀνδρῶν.

Οὕτως ἐκείνοι τοῦ ὅποιους ἐφέραμεν εἰς τὴν Ἑυρώπην, ἠγνόουν καθολοκληρίαν πόθεν ἤρχαμεθα καὶ τί μας εἶχε συμβῆ. Ἐκείνοι δὲ τοὺς ὅποιους ἀρῆκαμεν εἰς τὴν Ἀμερικὴν, διασκορπισμένοι καὶ ὑφιστάμενοι νέας περιπλανήσεις καὶ περιπετείας, θὰ ἐλησμογόνον βεβαίως τὰς ἐπηκριθωμένας λεπτομερείας ἐκείνης, τὴν ὅποιαν ἠθέλωμεν νὰ τοὺς κρύψωμεν. Φόβος νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὴν Ἀγγλίαν δὲν ὑπῆρχεν ἄλλως τε κανεὶς, ἀφ' οὗ ἐδῶ τοὺς περιέμεγεν ἡ τιμωρία τῆς ἀποστασίας των. Τοῦτο δὲ τῷ ὄντι καὶ συνέβη, εἰς τρόπον ὥστε ὁ πλοίαρχος καὶ ἐγὼ ἐμείναμεν οἱ μόνοι κάτοχοι τῶν ἀληθῶν ἐπὶ τοῦ προκειμένου δεδομένου.

«Μόλις ὅμως εἶχομεν προσεγγίσει εἰς τὸ Λυών, ὅπου ἐμείναμεν νὰ παρκαλώμεν ὕδωρ, ὁ καλὸς ἀνθρώπος ἀπέθανεν ἐκ πυρετοῦ κακοήθους, ἐκτοτε δὲ ἀπέμεινα ὁ μόνος κύριος τοῦ μυστικοῦ μου.

«Ἡ ματαιοδοξία μὲ ἤγαγεν εἰς τὸ νὰ το κοινολογήσω ἐν μέρει, δημοσιεύων διὰ τοῦ τύπου τὴν διήγησιν τοῦ ταξιδίου μου. Ἐφρόντισα ὅμως νὰ μὴ δώσω περὶ τῆς νήσου μου

παρὰ ψευδεῖς ἢ ἀορίστους πληροφορίας. Ὅταν δὲ ἀπεφάσισα νὰ ἐπιστρέψω πάλιν, ἔλαβα ὄλας τὰς ἀναγκαίας προφυλάξεις. Ὅχι μόνον ἐξέλεξα ἕνα πρὸς ἕνα ὄλους τοὺς ἀνδρας τοῦ πληρώματός μου ἀγραμμάτους καθολοκληρίαν καὶ ἀνικάνους πρὸς πᾶν ἄλλο, ἐκτὸς τῶν ναυτικῶν χειρισμῶν, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ δύο ἀξιωματικοί, οἱ ὅποιοι μοῦ ἐχρησίμασαν ὡς ὑποπλοίαρχοι καὶ τοὺς ὅποιους ἐπὶ σκοπῷ ἐζήτησα μετὰ ἑξὺ τῶν ὀλιγώτερον ἀναπτυγμένων, προσελήφθησαν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν μου ὑπὸ τοὺς ἐξῆς ὄρους: Δὲν θὰ εἶχον οὔτε χάρτας οὔτε ἄλλα ναυτικὰ ὄργανα, ἐπὶ τοῦ πλοίου δὲ δὲν θὰ ἔκαμνον ἄλλο, παρὰ νὰ ἐκτελοῦν τυφλῶς τὰς διαταγὰς μου. Ἐγὼ μόνος θὰ προσδιώριζα τὴν γεωγραφικὴν θέσιν καθεκάτην· ἐγὼ μόνος θὰ ἐσυμβουλευόμην τοὺς πίνακας, κλεισμένους εἰς τὸν θαλαμὸν μου. Ὅμοιος ὁσάκις παρίστατο ἀνάγκη θὰ ὑπεδείκνυα τὴν μεταβολὴν τοῦ δρομολογίου, περιοριζόμενος νὰ σημειῶναι ἐπὶ τοῦ ἀνεμοδείκτου τὴν διεύθυνσιν, τὴν ὅποιαν ἠθέλα νὰ κολουθήσωμεν· ἀλλ' οὐδέποτε θὰ ἔλεγα τὸ ἀληθὲς τέμα τοῦ ταξιδίου, οὔτε θὰ παρείχον τὴν ἐλαχίστην ἐνδείξιν, ἡ ὅποια θὰ εἶδονατὸ νὰ χρησιμεύσῃ ὡς βᾶσις ὑπολογισμοῦ εἰς τοὺς ὑπ' ἐμὲ ἀνδρας. Οὕτω, πλήρεις πεποιθήσεως καὶ ὑποταγῆς εἰς ἐμὲ, ἐταξείδουν διὰ τῶν ὠκεανῶν ὡς τυφλοὶ, χωρὶς νὰ γνωρίζουν οὔτε πού πηγαίνουν, οὔτε πόθεν διερχονται. Ἐπιτηδὲς ἠκολουθοῦμεν τὰς ὀλιγώτερον συνηθόμενας θαλασσίας ὁδοὺς. Ὅστις ἐταξείδουσε καὶ ἐγνωρίσει τὴν ἀδιαφορίαν τῶν ναυτικῶν, οὗτος θὰ δυνηθῆ νὰ ἐννοήσῃ πᾶσον μοι ἦτο ἔυκολον νὰ τοὺς ἀπατήσω.

«Μὴ ἀρκεσθεῖς εἰς τὸ νάπατήσω αὐτοὺς ὡς πρὸς τὴν ἀληθῆ διεύθυνσιν, τὴν ὅποιαν ἠκολουθήσαμεν, ἠθέλησα νάπατήσω ὁμοίως καὶ τὸν κόσμον. Ἐπλασα φανταστικὰς περιπετείας μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ παραπλανήσω τὰς ἐρεῦνας καὶ τὰς ὑποθέσεις. Κατεχόμενος ὑπὸ τοῦ διπλοῦ πόθου νὰ πασχολήσω μὲν τὴν προσοχὴν τῶν συγχρόνων μου, νὰ τοὺς ἀποκρύψω ὅμως τὴν ἀληθειάν, παρενέβαλον μυρίας φανταστικὰς λεπτομερείας εἰς τὴν πραγματικὴν βᾶσιν τῶν γεγονότων. Σχεδὸν ὀλόκληρον τὸ δεῦτερον μέρος τῶν ἀπομνημονευμάτων μου εἶνε καθαρῶς πλάσμα τῆς φαντασίας μου. Καὶ αὐτὸς εἶνε ὁ λόγος διὰ τὸν ὅποιον οἱ καλλίτεροι

κριτικοὶ τὸ εὖρον τόσῳ κατώτερον τοῦ πρώτου, ὅπου σχεδὸν ὄλα εἶνε ἀληθῆ.

«Ἐν τούτοις εἰς τὸ συνύφασμα τοῦτο τῶν ψευδολογιῶν ὑπάρχει καὶ ἐν μέρος ἀληθές· τὸ ἀφορῶν τὰ εἰς Ἀσίαν ταξιδία μου καὶ τὴν εἰς Ὑόρκην ἐπιστροφὴν μου τῷ 1705.

«Ἦμην τότε 72 ἐτῶν. Ἦμην πλούσιος καὶ πατήρ τριῶν τέκνων, μιᾶς κόρης καὶ δύο υἱῶν. Μετὰ τόσῳ πολυκύμαντον ζωὴν δὲν ἔπρεπε βέβαια νὰ ἔχω ἄλλην φροντίδα, παρὰ πῶς νὰ πολαύσω ἐν εἰρήνῃ τὴν διὰ τῆς ἐργασίας ἀποκτηθεῖσαν ἀνάπαυσίν μου καὶ νὰ τελειώσω τὰς ἡμέρας μου εἰς τὸν τόπον, ὅπου ἐγεννήθην.

«Ἀλλὰ τὸ πάθος τῶν περιπλανήσεων καὶ τῶν ταξιδίων, τὸ ὅποιον μοὶ ἐστοίχησεν τόσας φεβερὰς δοκιμασίας, δὲν ἀπεοβέσθη τελείως ἐντὸς μου. Χάρις εἰς τὸν ἀνέκαθεν ἐνεργητικὸν βίον μου καὶ εἰς τὴν λιτὴν διαίτην μου, διετήρουν εὐρωστίαν καὶ βῶμην ἐκτακτον διὰ τὴν ἡλικίαν μου. Δὲν ἠσθανόμην ὅτι εἶμαι γέρον. Ἐνόμιζα ἑμαυτὸν ἰκανὸν ἀκόμη διὰ τοὺς ἀγῶνας καὶ τοὺς κινδύνους καὶ συχνὰ μοὶ συνέβαινε, ἀντὶ νὰπολαμβάνω τοῦ βελγῆτρου τοῦ εἰρηνικοῦ βίου, νάνατρέχω μετὰ ζωηροῦ πόθου εἰς τοὺς χρόνους τῶν μεγάλων συγκινήσεων.

«Ἐπάλαιον κατα τῶν κινδυνωδῶν τούτων ἀναμνησῶν καὶ περιώριζον ἑμαυτὸν, ὅσον ἡδυνάμην, εἰς τὰ καθήκοντα τοῦ οἰκογενειάρχου, προσπαθῶν νὰ καταπνίγω τὸν πρὸς τὰς περιπλανήσεις ἐρωτὰ μου.

«Ἀλλὰ κατα δυστυχίαν οἱ ὄσμοι οἱ ὅποιοι μὲ συνέδειον πρὸς τὴν πατρίδα, ἐθραύσθησαν ἢ ἐχαλαρώθησαν ὁ εἰς μετὰ τὸν ἄλλον. Πρὸ τοῦ τελευταίου μου ταξιδίου εἶχα χάσῃ τὴν ἀγαπημένην μου σύζυγον. Εἰς τῶν υἱῶν μου εἶχεν ἀναχωρήσῃ ὡς ἀξιωματικὸς ἐν τῷ στρατῷ τῆς Ξηρᾶς διὰ τὰς δυτικὰς Ἰνδίας· ὁ ἄλλος ἀπέθανεν ἐκ πανόλους ἐν Λονδίῳ, ὅπου ἐργάζετο ὡς ὑπάλληλος ἐν τινὶ ἐμπορικῷ καταστήματι. Ἡ θυγάτηρ μου ὑπανδρεύθη ἀρετὰ μακρὰν τῆς Ὑόρκης. Καὶ πάλιν εὗρέθην μόνος εἰς τὸν κόσμον καὶ ἐν τῇ ἀπομονώσει ὁ νοῦς μου ἐπέταξε μετὰ μεγαλητέρου πόθου πρὸς τὴν τεχνικὴν ἐκείνην οἰκογένειαν, τὴν ὅποιαν εἶχα ἀφήσῃ εἰς τὴν νήσον μου. Πείθεται κανεὶς εὐκόλως ὅταν ἐπιθυμῆ ἕνα πράγμα. Οὕτω καὶ ἐγὼ δὲν ἐβράδυνα νὰ θεωρήσω ὡς καθῆκόν μου, καὶ μάλιστα ἀπείγαν, τὸ νὰ ἐπισκεφθῶ τοὺς κούπη-

κούς μου» ως απεκάλουν ματαιοδόξως τους άποίκους, τους όποιους είχα εγκαθιδρύσει εκεί.

«Έβόλησα λοιπόν τὰ υπάρχοντά μου, και διά τών χρημάτων αυτών ήγόρασα έν βρίκιον, τὸ όποιον ἐφόρτωσα ἀπὸ ἐπιπλα, μαγειρικά σκεύη, γεωργικά εργαλεία και γεννήματα. Συνεκρότησα τὸ πλήρωμά μου όπως και κατὰ τὸ προηγούμενον ταξίδιον, περιεβλήθην διά τοῦ αὐτοῦ μυστηρίου, και τὴν 1ην Μαΐου 1716 ἀπέπλευσα. Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἤμην πλέον τῶν ὀγδοήκοντα δύο ἐτῶν. Σαῖς οἱ όποιοι με ἀναγινώσκετε και καταδικάζετε τὴν ἀφροσύνην μου, ἀκούσατε και τὰς συνεπειὰς τῆς!

«Τὴν 9 Σεπτεμβρίου ἐφθάσα ἀπέναντι τῆς νήσου μου και τὴν ἐπιούσαν ἀπεθεβάσθην ἐν μέσῳ τῆς εὐχαρίστου ἐκπλήξεως τῶν κατοίκων. Οὐδέποτε και ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεώς μου τοὺς ἐπισκέφθη κανεὶς ἦσαν μόνοι και ἤρημοι ἐν τῷ μέσῳ τοῦ Ὀκεανοῦ, ἀγνοοῦντες δὲ πάντελώς τὴν ναυπηγικήν, δὲν εἶχον σκεφθῆ ποτέ νὰ ἐγκαταλείψουν τὸν τόπον τῆς ἐξορίας των.

«Πολὺ ὀλιγοὶ με ἀνεγνώρισαν, διότι ὅλοι σχεδὸν ἐκείνοι, οἱ όποιοι με εἶδον κατὰ τὸ τελευταίον μου ταξίδιον, εἶχον ἀποθάνῃ. Ἄλλ' ὅλοι εἶχον ἀκούσῃ νὰ γίνεταί, λόγος περὶ ἐμοῦ και κατ' ἀρχὰς μοὶ ἐξεδήλωσαν ἀληθῆ σεβασμόν. Ὁ σεβασμὸς οὗτος μεταβλήθη σχεδὸν εἰς λατρείαν, ὅταν ἐξηγάγον ἐκ τοῦ πλοίου και τοῖς διένεμα τὰ πλοῦτά, τὰ όποία ἔφερα. Δυστυχῶς ἡμῶς ἐνόησα μετ' ὀλίγον ὅτι οὔτε εὐλικρινῆ οὔτε βαθεῖα ἦσαν τὰ αἰσθήματα ταῦτα.

«Ἄλλ' ἄς διηγηθῶμεν τὰ γεγονότα με τὴν σειράν των. Ὁ πληθυσμὸς τῆς νήσου ἀνήρχετο τὴν ἐποχὴν ἐκείνην εἰς 136 πρόσωπα, τὸ τρίτον τοῦ όποιου ἦσαν γυναῖκες. Ἦσαν διηρημένοι εἰς τέσσαρα μικρὰ χωρία, τὰ όποία ὑπάρχουν μέχρι σήμερον, και τοὶ ἀκαταίτητα, και ἐκαλλιέργουν σχεδὸν τὸ 1/45 τῆς ὅλης εὐφροῦ ἐπιφανείας τῶν κοιλάδων, χάρις εἰς τὴν ἐκτακτον εὐνοίαν τοῦ οὐρανοῦ.

«Ἄλλ' ἀνεγνώρισά ἐκ τῶν περιουσιῶν μου, ὅτι αἱ εἰδικαὶ γνώσεις και ἡ δραστηριότης τῶν ἀποίκων, μακρὰν τοῦ νὰ προοδεύῃ, ἀπειμαντίας περιέπιπτεν εἰς παρακμὴν. Φαίνεται ὅτι ἐβασίζοντο πολὺ εἰς τὸν πλοῦτον τοῦ ἔδαφους και εἰς τὴν γενναιοδωρίαν τῆς φύσεως ἐκτὸς τούτου ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν τῆς αἰωνίας

ἐκείνης ἀνοίξεως, τὸ θάρρος ἐγαλαροῦτο και ἡ δύναμις ἐξησθενεῖτο. Οὕτω πολλὰ στρέμματα γῆς, ἡ όποία ἦτο ἄλλοτε καλλιεργημένη, ἤδη ἦτο χέρσος. Τοὺς κατοίκους κατείχε νωθρότης και ὀκνηρία. Ἄλλο δὲν ἐσυλλογίζοντο παρὰ πῶς νὰ διοργανίζον ἐορτάς, νὰ χορεύουν, νὰ διέρχωνται τὸν καιρὸν τῶν μετ' αἰδράς συναθροίσεις. Ἡ μέθη ἤκμαζεν, ἡ πρὸς τὴν ἐργασίαν ὀρέξις μνησκαμῆ. Τὰ ἐγκλήματα ἦσαν σπάνια, διότι καθεὶς σχεδὸν ἄνευ πόνου, εἶχε τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα. Ἄλλὰ κατὰ λογικὴν συνέπειαν, τὸ κράτος τοῦ νόμου εἶχεν ἐξασθενήσῃ κανεὶς δὲν ἠσθάνετο τὴν ἀνάγκην κανόνος ἢ ἀρχῆς, ἐκ τῆς ἀεταφορίας δὲ ταύτης προέκυψεν ἀληθῆς χαλάρωσις τῶν ἠθῶν και τοῦ κοινωνικοῦ δεσμοῦ.

«Οἱ κάτοικοι τῆς νήσου ἦσαν εὐτυχεῖς, ἐν δυναταὶ τις νὰ ὀνομάσῃ εὐτυχίαν τὴν ἱκανοποίησιν ὅλων τῶν ὕλικῶν ὀρέξεων. Ἄλλ' ἐπληττον συγχρόνως, διότι δὲν εἶχον οὔτε ἰδακνὸν, οὔτε φιλοδοξίαν, οὔτε ἀγῶνας, ἡ δὲ πλήξις αὕτη ἐξεδήλουτο δι' ἀκκατασχέτου πρὸς τὰς διασκεδάσεις πάθους. Αἱ γυναῖκες ἀφιέρουν ὅλον των τὸν καιρὸν και ὅλην των τὴν φροντίδα εἰς τοὺς καλλωπισμούς των. Οἱ ἄνδρες τὰς ἠκολούθουν ἐν τῇ ὁδῷ ταύτῃ, λησιμονοῦντες τὰς ἀσχολίας τοῦ φύλου των, χάριν τῶν ἀπολαύσεων ζωῆς μαλθακῆς και ἀγνούου. Ἐν ταῦτοις ὅλοι των εἶχον ἓνα πῶθον μυστικόν νὰ ἴδουν τὸν ἐξῶ κόσμον: τὴν Εὐρώπην, τὰς ἠπείρους, τῶν όποιων ἠσθάνοντο ἐαυτοὺς χωρισμένους ὡσεὶ διὰ φραγμοῦ ἀνυπερβλήτου θαλάσσων και τρεχυμιῶν. Περὶ τῶν μερῶν τούτων εἰ πολλοὶ δὲν ἐγνώριζον τίποτε ἀκριβές, δὲν ἤκουον παρὰ διηγήσεις ὑπερβολικὰς, ἀλλὰ δι' αὐτὸ ἀκριβῶς ὁ πῶθος των ἐξεκρίετο και ἐξ ὅσων τοὺς ἔλεγον οἱ πρεσβύτεροι ἐφαντάζοντο τὴν μεγάλην κατρίδα ὡς ἀληθῆ παραδείσαν, θεωροῦντες ἐαυτοὺς ὡς ἐξοριστοὺς, ἐν μὴ ὡς καταδικούς. Νὰ ἐπιθιβάσθωσιν εἰς πλοῖον, νὰ ἴδουν τοὺς πολιτισμένους τόπους, μετὰ τὰ μαγαζιῆτά των, τὰ βιομηχανικὰ των καταστήματα, τὰ θεάματα των, τὰς μεγάλας των ἀνθρωπίνους συναθροίσεις, — ἦτο δι' αὐτοὺς ὄνειρον τῶσων λαμπρόν, ὅσον και ἀπραγματοποίητον.

[Ἔπεται συνέχεια].

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΜΥΘΟΛΟΓΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

[Συνέχεια ἴδε σελ. 116]

Ἄλλ' εἰς τὴν ψυχὴν τῆς Μύρμηκος εἰσήλθεν ἀσυλλόγιστος ἀλαζονεία.

Ἀνεκρίνωσε τὸ σχέδιόν τῆς εἰς ἄλλας χώρας, φίλας τῆς, ὅλαι δὲ μαζί πηγαίνου εἰς τὴν ἀγορὰν ὀδηγεῖσαι βούς σύροντας φορτηγὰ ἀμάξια και ἄλλους σύροντα ἄροτρα και φωνάζου:

— Λατρεύσατε τὴν Μύρμηκα, ὡς θεὰν τοῦ οὐρανοῦ ἰδοὺ τί ἐφεύρε ἤμπορεῖτε χωρὶς κόπον μετὰ τὰ ἀμάξια ταῦτα, τὰ όποία σύρου βραμάλειο βόες: νὰ μεταφέρετε ὅσα ζύλα θέλετε και πέτρας μεγάλας διὰ νὰ κτίσετε οἰκίας. Τὰ δὲ ἄροτρα θὰ ἰδῆτε πόσον εὐκόλα θὰ σὰς κάμουν τὴν ἐργασίαν τῶν ἀγρῶν.

Αἱ νεανίδες κωδήγησαν τοὺς βούς εἰς ἀγρόν τινα και ὄργωσαν τὸ ἔδαφος. Ὁ λαὸς παρήρει με θαυμασμόν, αἱ δὲ νεανίδες ἐφώναζον: « Δόξα εἰς τὴν Μύρμηκα. Αὕτη ἐφεύρε τὸ ἄροτρον, τιμᾶτε αὐτὴν ὡς θεὰν ἀθάνατον.

Ἡ Ἀθηνα ἰδοῦσα τὴν ἀπιστίαν τῆς Μύρμηκος ὀργίσθη μεγάλως. Κατέβη δρυμνικῶς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, και ἀράτος ἤγγισε μετὰ τὸ δόρυ τῆς τὴν ἀσυλλόγιστον κόρην και τὰς φίλας τῆς.

Οἱ κάτοικοι τῆς Οἰνοπίας ματαιῶς ἀναζητοῦν τὰς παρθένους: ἐξηφανίσθησαν, ἡ δὲ φωνὴ των εἰσῆγεν εἰς τῆς. Ἀγέλη μύρμηκων ἀπομακρύνεται ἐκ τοῦ ἀγροῦ και διευθύνεται εἰς τὸν παρακείμενον λευμῶνα ὅπου εὐρίσκονται σπόροι τινες λησιμονημένοι λαμβάνουσιν αὐτοὺς και μετὰ πολὺν κόπον διὰ στενοῦ δρόμου, διὰ μέσον των χόρτων βυθίζονται τέλος εἰς ὑπόγειον κατοικίαν. Τότε ἐμφανίζεται εἰς τὸν λαὸν ἡ Ἀθηνα και λέγει διὰ προμερας φωνῆς:

— Τοιοῦτοτρόπως τιμωροῦνται αἱ ἀσεβεῖς ὅσαι οἰκειποιοῦνται ἐφευρέσεις τὰς όποίας ἐδίδαξεν εἰς αὐτάς: εὐμενῆς θεά!

Ὁ λαὸς γονυπετεῖ και ἐννοεῖ ὅτι ἡ Μύρμηκα και αἱ συντροφοὶ τῆς μεταβλήθησαν εἰς μύρμηκας ἔνεκα τῆς ἀλαζονείας των.

Ἄλλ' οἱ κάτοικοι τῆς Οἰνοπίας λυπούμενοι τοὺς μύρμηκας δὲν τοὺς κατέστρεφον: δι' ὃ μετὰ τὸν καιρὸν τὸ γένος των ἐντόμειν τούτων ἤζησε μεγάλως.

Πολλὰ ἔτη παρήλθον: πολλαὶ γενεαὶ ἀν-

θρώπων εἶχον διαδεχθῆ ἀλλήλας ἐπὶ τῆς νήσου Οἰνοπίας, ἥτις και αὕτη μετέβαλεν ὄνομα.

Διότι ἀπὸ τὴν Αἰγίναν τὴν θυγατέρα τοῦ Ἀσωποῦ, τὴν όποιαν ὁ Ζεὺς ἐγκατέστησε βασιλισσαν ἐπ' αὐτῆς, ὀνομάσθη Αἰγίνα. Ὁ δὲ σοφὸς Αἰακός, ὁ υἱὸς τῆς Αἰγίνης και τοῦ Διὸς ἐβασίλευεν ὅτε φοβερὰ νόσος ἐπῆλθε και ἤρμωσε τὴν νῆσον.

Καὶ κατ' ἀρχὰς μεν ἀπέθνησκον τὰ ζῶα σωρηθόν: οἱ βόες ἐξηπλούντο νεκροὶ εἰς τοὺς λευμῶνας, οἱ κύνες ἐξέπνεον ὀδυνηρῶς εἰς τὰς οἰκίας. Ὁ γεωργὸς ἀφινεν ἔρημον τὸ ἄροτρον τοῦ εἰς τοὺς ἀγρούς.

Ματαιῶς δὲ εὐλαβῆς Αἰακὸς προσεπάθει νὰ προσφέρῃ θυσίας εἰς τὸν Δία, τὸ θῆμα πρὶν νὰ φθάσῃ εἰς τὸν βωμὸν πίπτει βαρέως εἰς τὴν γῆν ἐκβάλλον φοβερούς μδκηθμούς.

Ἄλλὰ μετ' ὀλίγον ἡ νόσος μεταδίδεται και εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Φλόξ κατακαίει ὅλα τὰ σώματα: Δίψα ἀσθετός βασανίζει τοὺς δυστυχεῖς κατοίκους, ὅτινες ὡς τρέλλοι δρυῶσιν εἰς τοὺς ποταμούς, εἰς τὰ φρέατα των όποιων τὸ ὕδωρ ἦτο μολυσμένον και ἐθανάτανεν ὡς δηλητήριον. Σωροὶ πτωμάτων ἐκάλυπτον τὰς ὁδοὺς τῆς Αἰγίνης: διότι οὐδεὶς ὑπῆρχεν ὅπως κηδεύσῃ, ὅπως κλαύσῃ τοὺς ἀποθανόντας: ὅλοι εἶχον ἀποθάνῃ πλὴν μόνου τοῦ Αἰακοῦ, τῆς συζύγου τοῦ, και τῶν δύο υἱῶν του Τελαμῶνος και Πηλέως.

Ὁ Αἰακὸς παρακολουθούμενος ὑπὸ τῆς συζύγου του και τῶν υἱῶν του ἐφθάσεν εἰς μεγάλην δρῦν, ἥτις ὕψουμένη εἰς τὸ μέσον τῆς ἐρήμου πεδιάδος, ἥτις ἰθευρεῖτο ἐσρὰ και ἦτο ἀπερωμένη εἰς τὸν Δία. Ἐναγκαλισθεὶς δὲ αὐτὴν ἀνεφώνησε:

— Ὁ Ζεῦ, οὐδὲ θυσίαν δύναμαι νὰ σοῦ προσφέρω πλέον. Ἀφ' οὗ κατάγομαι ἐκ τοῦ θεοῦ γένους σου, πῶς μ' ἐγκαταλείπει τόσο δεινῶς; Ὁ λαὸς μου ἀπέθανεν ὅλος: αἱ ἀγέλαιμας κατεστράφησαν: τὰ σπαρτὰ μὰς ἡμῶν: ὦ θεέ, ἀπάδος μοι τὸν λαόν μου, και πρόσταξε ν' ἀποθάνω ἐγὼ μετὰ τῆς γυναικὸς μου και τῶν τέκνων μου.

Ὁ Ζεὺς συγκινηθεὶς ὑπὸ τῶν παρακλήσεων τούτων διέταξε τὴν ἀστραπὴν νὰ λάμψη καὶ τὸν κεραυνὸν νὰ βροντήσῃ. Ὁ Αἰακὸς λαβῶν θάρρος ἐκ τοῦ καλοῦ τούτου ὠωνοῦ, ἀφήκε τὸν κορμὸν τῆς δρυὸς ἀπομακρύνεται καὶ βλέπει πλῆθος πυκνὸν μυρμηκῶν νὰ καταβαίνουσιν ἐν τάξει ἐκ τοῦ δένδρου, διὰ τοῦ χονδρῶ καὶ ὀζώδους κορμοῦ. Διότι κατὰ θέλησιν τῆς Ἀθηνᾶς, ἐν ᾧ ἔλα τὰ ζῶα εἶχον ἀποθάνῃ ἐκ τοῦ λιμοῦ, μόνον οἱ μύρμηκες ἔζων.

Ὁ Αἰακὸς πλήρης ἐκπλήξεως τότε ἀνέκραξε:

— Ὁ Ζεῦ σῶτερ, ὅσους μύρμηκας βλέπω εἰς τὸν κορμὸν τοῦ ἱεροῦ τούτου δένδρου, τόσους νέους πολίτας σὲ παρακαλῶ νὰ μοῦ δώσῃς!

Ὁ Αἰακὸς ἀπεκοιμήθη εἰς τὸν ὕπνον τοῦ ἐνόμιζεν ὅτι ἦτο πλησίον τῆς ἱερᾶς δρυὸς. Οἱ κλάδοι ἦσαν γεμάτοι ἀπὸ μύρμηκας· ἀλλὰ μόλις ἤγγιζον τὴν γῆν προσελάμβανον κατὰ μικρὸν ἀνθρωπίνην μορφήν.

Ὁ Αἰακὸς ταραχθεὶς ἐκ τοῦ ὄνειρου τούτου ἐγείρεται ἐκ τῆς κλίνης του καὶ ὄψοι πρὸς τὸν οὐρανὸν ἰκετευτικὰς χεῖρας. Αἰφνης ὁ υἱὸς τοῦ Τελαμών προσέρχεται μετὰ μεγάλης σπουδῆς, ἀνοίγει τὴν θύραν καὶ φωνάζει:

— Ὁ πάτερ, ἔλα νὰ ἰδῆς ἓν ἔκτακτον θαῦμα!

Πράγματι οἱ ἄνδρες καὶ αἱ γυναῖκες, οἱ ὁποῖοι ἐγεννήθησαν ἐκ τῶν μυρμηκῶν πλησιάζουσι πρὸς τὸν Αἰακὸν καὶ τον χαιρετίζουσιν ὡς βασιλεῖα των. Ὁ σοφὸς βασιλεὺς ἐγκατέστησεν αὐτοὺς εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τὴν ἐξοχὴν, καὶ τοὺς ὠνόμασε μυρμηδόνας πρὸς ἐνθυμήσιν τῆς καταγωγῆς των ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Ἀχιλλέως, υἱοῦ τοῦ Πηλέως· καὶ ἐγγόνου τοῦ Αἰακοῦ, οἱ Μυρμηδόνας ἐδοξάσθησαν μεγάλως πολεμοῦντες κατὰ τῶν Τρώων.

Ἄλλ' ἡ πανίσχυρος Ἀθηνᾶ δὲν ἀσχολεῖται μόνον εἰς τὸν πόλεμον, εἰς τὰ γυναικεῖα ἔργα καὶ εἰς τὰς βιοτεχνικὰς ἐργασίας τῶν ἐργατῶν ὑπαρασπίζεται πρὸ πάντων τοὺς λαούς, οἱ ὁποῖοι τῇ εἶνε προσφιλεῖς, καὶ οἵτινες διὰ τὴν νουθεσίαν καὶ τὴν δραστηριότητα τοῦ πνεύματός των, εἶνε ἄξιοι τῆς βοηθείας τῆς θεᾶς. Τοιαυτοτρόπως ἐγένεν ἡ προσταξίς τῶν κατοίκων τῆς Ἀττικῆς καὶ ἔδωκε τὸ ὄνομά της εἰς τὰς Ἀθήνας. Ἄλλοτε διηγῆθην πῶς ὁ Βάκχος

ἐνργήθησεν τὴν Ἀττικὴν διδάξας τὴν καλλιέργειαν τῆς ἀμπέλου. Τώρα θὰ εἶπω πῶς ἡ Ἀθηνᾶ, πολὺ πρὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Βάκχου, εἰδίδασκεν εἰς τοὺς κατοίκους τῆς Ἀττικῆς τὴν καλλιέργειαν τῆς ἐλαίας.

Τοὺς παλαιούς ἐκείνους χρόνους, ὁ βασιλεὺς Ἐρεχθεὺς ἤγειρε μικρὰν πόλιν εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Κηφισοῦ. Ἡ πόλις ἦτο ἀκόμη χωρὶς ὄνομα, ὁ δὲ τόπος χωρὶς ὄξαν. Ἄλλ' ὁ λαὸς ὁ κατοίκων τὴν χώραν ἐκείνην ἦτο πολὺ γενναῖος καὶ εὐφυής. Ὁ Ζεὺς λοιπὸν ἐν τῇ σοφίᾳ του εἶχε προῖδῃ ὅτι ἡ πόλις ἐκείνη θὰ γίνῃ ἡ ἐνδοξοτάτη ἀπὸ ὅσας δασαὶ εὐρίσκονται εἰς τὴν οἰκουμένην.

Ὅσοι οἱ θεοὶ ἤθελον νὰ τῇ δώσουν τὸ ὄνομά των, διὰ νὰ μὴν κλινοῦν. Ἄλλ' ἐπειδὴ ὁ λαὸς τοῦ Ἐρεχθεὺς κεντρίετο κυρίως εἰς τὴν κατασκευὴν πλοίων, καὶ ὠραίων ἀγγείων, εἰς τὴν οἰκοδομὴν κτιρίων ἐστολισμένων με ὠραῖα ἀγάλματα, ὁ Ζεὺς ἀπεφάσισε μόνον ὁ Ποσειδῶν καὶ ἡ Ἀθηνᾶ νὰ διαγωνισθῶσιν ὅπως δώσωσι τὸ ὄνομά των εἰς τὴν νεόκτιστον πόλιν.

Ὅτε ἐφθασεν ἡ ἡμέρα τοῦ ἀγῶνος, ὅλοι οἱ θεοὶ ἦλθον καὶ ἐκάθησαν ἐπὶ χρυσῶν θρόνων πρὸς τὸν Κηφισὸν ὑπεράνω τῶν ἄλλων ὑψοῦτο ὁ θρόνος τοῦ Διός, πατρὸς ἀνθρώπων τε θεῶν τε· πλησίον του ἐκάθητο ἡ μεγαλόφθαλμος Ἥρα. Καὶ ὁ Ἀπόλλων ἦτο ἐκεῖ, κρατῶν τὴν χρυσοῦν του λύραν, καὶ ἡ ἀδελφὴ του Ἄρτεμις· καὶ ὁ Ἥφαιστος καὶ ἡ Ἀφροδίτη καὶ ἡ Δημήτηρ· καὶ ὁ Πλούτων. Ὅπισθεν τοῦ θρόνου τοῦ Διὸς ἴστατο ὁ Ἐρμῆς, ὁ ἀγγελιαφόρος τῶν θεῶν.

Οἱ δύο θεοὶ ἀντίκλιτοι ἴσταντο ἀκίνητοι ἐνώπιον τῆς ἡμετέρας τῶν θεῶν, περιμένοντες τὴν ἀπόφασιν τοῦ Διός. Καὶ ἡ μὲν Ἀθηνᾶ ἐκράτει τὸ δόρυ της, ὁ δὲ Ποσειδῶν τὴν τρίαινάν του τὴν διαχωρίζουσιν τὰ κύματα τῆς θαλάσσης.

Ὁ Ἐρμῆς, ὅστις ὀμιλεῖ ἐν ὀνόματι τοῦ Διός, ἀνεφώνησε:

— Ἀκούσατε τὴν ὑψηλὴν γνώμην τοῦ Διός, ὅστις θ' ἀποφασίσῃ μετὰ Ποσειδῶνος καὶ Ἀθηνᾶς. Ἡ πόλις τοῦ Ἐρεχθεὺς θὰ λάβῃ τὸ ὄνομα ἐκείνου ἐκ τῶν θεῶν, ὅστις θὰ ἀναδώσῃ ἐκ τῆς γῆς τὸ ὠφελιμώτερον δῶρον εἰς τοὺς κατοίκους τῆς Ἀττικῆς.

Ὁ Ποσειδῶν ἀνιέρθη καὶ διὰ τῆς τριαινης ἐκτύπησι τὸ ἔδαφος. Τὸ ἔδαφος συνταραχθεὶς μέχρι τῶν ἐγκάτων αὐτοῦ, ἠοιχθῆ ἀμίσως, ἐκ τοῦ βάθους δὲ τῆς γῆς ἀνεπήδησεν ἵππος θαυμασίου κάλλους καὶ ῥώμης πρωτοφανοῦς. Λευκὸν ὡς χιόν ἦτο τὸ σῶμά του, ἡ δὲ χαίτη του ἐκυμάτιζεν εἰς τὸν ἀέρα. Εὐθὺς ὤρμησεν εἰς τὴν πεδιάδα.

— Ἰδοὺ τὸ δῶρόν μου, εἶπαν ὁ Ποσειδῶν ἄν. τὸ ἰδίτη καλὰ, θὰ δώσῃς τὸ ὄνομά μου εἰς τὴν πόλιν ταύτην. Καὶ πράγματι, ποῖος θεὸς ἠδύνατο νὰ δώτῃ εἰς τοὺς ἀνθρώπους καλύτερον δῶρον.

Ἡ Ἀθηνᾶ προσέβλεψε τοὺς Ἀθανάτους, οἵτινες παρετήρουν τὸν θαυμασιὸν ἵππον καὶ συνδιελέγοντο χαμηλοφώνως. Ἡ θεὰ ἐκυψεν ὀλίγον πρὸς τὴν γῆν, καὶ σκάψασα με τὴν ἀριστερὰν χεῖρά της ἐρριψε μικρὸν σπέρρον τῶν ὀσίων ἐκράτει εἰς τὴν δεξιάν. Δὲν ἐπρόφερε λέξιν· ἀλλ' ἤσυχας, παρετήρει μειδιῶσα τὴν ὀμήγυριν τῶν Ἀθανάτων. Ἐξαφνα ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ἔδαφους μικρὸς κλώνος ὅστις ἠῆξῃσεν ἀμέσως εἰς εὐκαμπτοὺς κλάδους καὶ ἀργυροχρῶα φύλλα.

Τὸ δένδρον ὑψεῖτο ὀλονέν, γαμίζον ἀπὸ ὑποπρασίνους καὶ πλήρεις χυμοῦ καρπός. Ἦτο ἡ ἐλαία.

— Ὁ Ζεῦ, εἶπε τότε ἡ θεὰ, ἰδοὺ τὸ δῶρόν μου· καὶ βεβαίως εἶνε καλύτερον ἀπὸ τὸ δῶρον τοῦ ἰσχυροῦ Ποσειδῶνος. Ὁ ἵππος, πολεμικὸς καὶ θυμοειδὴς θὰ παρορμήσῃ εἰς ἀνθρωποκτόνους πολέμους τὸν λαὸν τοῦ Ἐρεχθεὺς. Ἐν ᾧ τὸ δένδρον μου, ἡ ἀργυρόφυλλος ἐλαία, ἡ παράγουσα τόσον εὐχόμενος καρπός, εἶνε τούναντιον σημεῖον τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἀφθονίας, τῆς δυνάμεως καὶ τῆς ὑγείας.

Τότε οἱ θεοὶ ἀνέκραξαν ὅλοι ἁμαρῶνως:

— Τὸ δῶρον τῆς Ἀθηνᾶς εἶνε τὸ ἀριστον ἐξ ὅσων δύναται τις νὰ κάμῃ εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ἅς ὀνομασθῇ μετὰ τὸ ὄνομά της ἡ πόλις τοῦ Ἐρεχθεὺς.

Ὁ Ζεὺς διὰ νὰ δεῖξῃ ὅτι ἐπιδοκιμάζει τὴν κρίσιν τῶν ἄλλων θεῶν ἔνευσε διὰ τῆς κεφαλῆς του.

Ἐπειτα ἠγέρθη ἀπὸ τὸν χρυσοῦν του θρόνον διὰ νὰ ἀνέλθῃ εἰς τὸ οὐράνιον ἀνάκτορόν του, ὅλοι δὲ οἱ θεοὶ τον ἠκολούθησαν· ἀλλ' ἡ Ἀθηνᾶ ἔμεινεν ὀπίσω, καὶ παρετήρησε πολλὴν

ἄραν τὴν πολίτην, ἥτις ἐμελλε νὰ φέρῃ τὸ ὄνομά της καὶ νὰ γίνῃ τόσον ἐνδοξός. Ἐκείναισα δὲ τὴν λόγην της ὑπεράνω τῶν οἰκίων τὰς ὁποίας εἶχε κατασκευάσῃ ὁ λαὸς τοῦ Ἐρεχθεὺς, εἶπε:

— Ἀφ' οὗ ἐγὼ ἐνίκησα, ἐδῶ θὰ ἔχω τὴν ἀγαπητὴν μου κατοικίαν. Οἱ Ἀθηναῖοι θὰ γίνουσι ὀνομαστότεροι διὰ τὰς τέχνας τῆς εἰρήνης ἢ διὰ τὰ πολεμικὰ ἔργα, καὶ οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι θὰ ἐρχονται ἐδῶ νὰ μάθουν ὅτι ἠμποροῦν νὰ μάθουν ὅταν τοὺς βοηθῇ ἡ θεότης.

Ἐκτοτε ἡ Ἀθηνᾶ προστατεύει τοὺς Ἀθηναίους· δασαὶς καταβαίνει ἀπὸ τὸν οὐρανὸν διευθύνεται πρὸς τὴν ἀγαπητὴν της πόλιν. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς πρὸς εὐγνωμοσύνην τελοῦσι διαρκεῖς ἐορτὰς πρὸς τιμὴν της. Ἐπισηματὰ εἶνε ἡ τῶν Παναθηναίων.

Ἐννέα μῆνας πρὸ τῆς ἐορτῆς ἡ ἱερεῖα συναθροίζει τὰς νεάνιδας καὶ τὰς γυναῖκας τὰς περισσότερο ἀνομαστὰς εἰς τὸ νὰ ὑφαίνωσι καὶ νὰ κεντῶσι. Ἐπὶ ἔννεα ὀλοκλήρους μῆνας αἱ δραστήριαι ἐργατίδες ὑφαίνουσι μέγα ὕφασμα, ὅπου καλλιτεχνικὰ κεντήματα παριστώσιν ὅλην τὴν ἱστορίαν τῆς θεᾶς, ἀπὸ τῆς στιγμῆς καθ' ἣν ἐξῆλθε πάνοπλος τῆς κεφαλῆς τοῦ Διός.

Ὅταν ἔλθῃ ἡ ἡμέρα τῆς ἐορτῆς ἐκτείνουσι τὸν πολυτίμον πέπλον ὡς ἱστὸν ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ πλοίου, τὸ ὁποῖον διὰ μηχανήματος μὴ φαινομένου κινούμενον, διέρχεται τὰς ὁδοὺς. Ὁ πῖσος τοῦ πλοίου τούτου βαδίζουσι οἱ ἱερεῖς, αἱ κόραι ἄκτινος φέρουσιν ὕδριας καὶ ἄλλα πράγματα προωρισμένα διὰ τὴν θυσίαν, οἱ μουσικοὶ παίζοντες· λύραν ἢ καὶ αὐλόν, σεβαστοὶ γέροντες, αἵτινες κρατοῦν εἰς τὰς χεῖράς των κλάδους ἐλαίας. Ἐπειτα ἐρχονται τὰ ἄρματα, καὶ ἡ σειρά τῶν ἵππων, οἵτινες ἐπιβαίνουσι ἐπὶ τῶν ἀτιθάσων ἵππων. Ἡ μεγάλη πομπὴ παρακολουθεῖ τὸ πλοῖον μέχρι τοῦ Παρθενῶνος.

Ἐπειτα οἱ νέοι ἀσχοῦνται εἰς παντὸς εἶδους ἀσκήσεις, διότι ἡ θεὰ ἀγαπᾷ τοὺς ἀγῶνας ὅπου δεικνύεται ἡ δύναμις καὶ ἡ εὐκνησία.

Τὴν νύκτα ἡ πόλις ὅλη λάμπει ἀπὸ τοὺς καιομένους πυρσούς· ἐν τῇ θαυμασίᾳ ἐξωταφίᾳ πανταχοῦ ἀντηχεῖ ὁ ὕμνος ὁ ψαλλόμενος πρὸς τιμὴν τῆς Ἀθηνᾶς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ΄.

ΓΕΝΝΗΣΙΣ ΕΝ ΑΘΑΡΙ ΤΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΡΤΕΜΙΑΟΣ.—ΑΙ ΕΡΤΑΙ ΤΗΣ ΑΘΑΡ.—ΑΠΟΛΛΩΝ ΚΑΙ ΤΕΛΦΟΥΣΑ.—Ο ΑΡΑΚΟΝ ΠΥΘΩΝ.—Ο ΝΑΟΣ ΤΗΣ ΠΥΘΟΥΣ.—Ο ΑΠΟΛΛΩΝ ΚΑΙ ΟΙ ΚΡΗΤΕΣ ΝΑΥΤΑΙ.—Η ΠΟΛΙΣ ΤΩΝ ΔΕΛΦΩΝ.—ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΔΕΛΦΗΣ.—ΑΙ ΜΟΥΣΑΙ.

Πρό πολλού ἡ ὠραία Λητώ περιπλανᾶτο ἀνήσυχος, πλήρης τρόμου καὶ ἀγωνίας. Κανείς δὲν τὴν ἐδέχετο πάντες τὴν ἀπειθῶκα καὶ ὅσοι κατώκου ἐῖς τὰς πόλεις καὶ ὅσοι ἐζῶν ἐῖς τὰς πεδιάδας, καὶ ὅσοι ἐζῶν ἐῖς τὰς νήσους τῶν ὁποίων τὰς ἀκτὰς φιλοῦσι τὰ ἄλμυρά κύματα τῆς θαλάσσης.

Ἡ δυστυχὴς Λητώ κατεδιώκετο σκληρῶς ὑπὸ τῆς Ἥρας. Ἐκ τῆς Κρήτης ἦλθεν εἰς τὴν Ἀττικὴν καὶ ἐκ τῆς Ἀστικῆς μετέβη εἰς τὴν Αἰγίαν ἐπειτα διέτρεξε τὰς πολυαριθμοὺς νήσους τοῦ Αἰγαίου, τὴν Εὐβοίαν, τὴν Ὀμοστήν διὰ τὰ πλοῖά της, τὴν Σαμοθράκην, τὴν Ἀἴμον, τὴν Ἰμβρον, τὴν Σάμον, τὴν Χίον, τὴν εὐφωτάτην τῶν νήσων τὴν Κάρπαθον, τὴν ὠραίαν Νάξον καὶ τὴν Πάρον τὴν περίφημον διὰ τὰ μάρμαρα της. Ἐξήτει ἄσυλον ἄλλὰ ματαίως παρεκάλει ἐκάστην τῶν νήσων οὐτῶν νὰ τὴν δεχθῇ ὅλαι ἦσαν περίτρομοι συλλογιζόμενοι τὴν φοβεράν ὄργην τῆς Ἥρας.

Τέλος ἐλθούσα εἰς τὴν Δῆλον, εἶπε πρὸς αὐτήν·

— Ἄν με δεχθῆς, ὁ υἱός μου θὰ γεννηθῇ ἐπὶ τοῦ εὐτυχοῦς ἐδάφους σου. Ἄν τοῦ ἀνεγείρης ναόν, δὲν θὰ ἔχῃς ἀνάγκην πλέον νὰ λυπῆσαι διότι δὲν εἶσαι γόμιμος, διότι δὲν ἔχεις λιθάδια ὅπου νὰ βόσκουν βόες καὶ πρόβατα. Διότι ὅλοι ὅσοι θὰ ἔρχονται νὰ λατρεύσωσι τὸν θεόν θὰ σοι φέρουν ἄπειρα δῶρα.

Ἡ Δῆλος τότε ἀπεκρίθη·

— Μετὰ μεγίστης χαρᾶς θὰ δεχθῶ τὸν Ἀπόλλωνα· εἶμαι περιφρονημένη ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους διὰ τὸ ἄγονον ἐδάφός μου, ἀλλ' ἂν γίνω κατοικία θεοῦ, οἱ ἄνθρωποι θὰ με τιμῶσιν. Θέλω ὅμως νὰ εἶμαι ἡσυχος ὅτι δὲν θὰ με ἐγκαταλείψῃ νὰ ὑπάγῃ εἰς ὠραιότεραν χώραν. Ἄν θέλῃς λοιπὸν νὰ σε δεχθῶ, ὀρκίσου μοι ὅτι ἐπὶ τοῦ ἐδάφους μου θὰ εἶνε ὁ μέγας

ναός τοῦ Ἀπόλλωνος, ὅπου θὰ ἔρχονται μακρόθεν οἱ ἄνθρωποι μὲ πλοῦσια δῶρα.

Ἡ Λητώ ὠρκίσθη εἰς τὰ ὕδατα τῆς Στυγῆς, ὅτι ὁ ναός τοῦ Ἀπόλλωνος θὰ εἶνε πάντοτε εἰς τὴν Δῆλον.

Τότε ἡ Λητώ εὐρὴν ἄσυλον εἰς τὴν νῆσον ταύτην καὶ ἐγέννησε τὸν Ἀπόλλωνα καὶ τὴν Ἀρτεμίν. Μεγάλῃ χαρᾷ ἠσθάνθησαν οἱ Ἀθάνατοι, οἱ κατοικοῦντες τὸν οὐρανόν· ὅλαι δὲ αἱ θεαὶ ἦλθον εἰς τὴν Δῆλον διὰ νὰ ἴδωσι τὸ τέκνον τῆς Λητῆος, ἐκτὸς τῆς Ἥρας ἣτις ἐκάθητο μόνη ἐπὶ τοῦ χρυσοῦ τῆς θρόνου, πλήρης ὀργῆς καὶ συλλογιζομένη σχέδια ἐκδικήσεως.

Ὁ Ἀπόλλων ἀρέσκειται νὰ διατρέβῃ εἰς τὴν Δῆλον εἶνε τὸ προσφιλέστερον εἰς αὐτὸν μέρος τῆς γῆς. Τοῦτο το γινώριζει καὶ ἡ Ἀρτεμιά, ἡ ἀκούραστος κυνηγός, ἡ ὁποία διατρέχει τὰ δασώδη βουνὰ κρατούσα τὸ χρυσοῦν τῆς τόξου εἰς τὴν χεῖρά. Αἱ κορυφαὶ τρέμουσι τὰ βραθεὰ δάση ἀνηχοῦσιν ἀπὸ τὰς θρηνώδεις κρᾶυγὰς τῶν πληγωμένων ζώων. Ἄλλ' ἡ θεὰ ἀφ' οὗ κουρασθῆ νὰ κυνηγῇ, τρέχει φαιδρὰ ν' ἀναπαυθῆ εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ ἀγαπητοῦ ἀδελφοῦ της. Ἀφήσασα δὲ τὰ ὄπλα καὶ ἐνδουθεῖσα τὸ πολυτίμον ἐνδυμᾶ τῆς καθῆται παρὰ τὸν Ἀπόλλωνα, ἐν τῷ μεγαλόπρεπῷ ναῷ του.

Καὶ οἱ δύο, ἀόρατοι εἰς τοὺς ὀφθαλμούς τῶν θνητῶν, παριστάνται εἰς τὴν μεγάλην ἑορτὴν τῶν Δηλίων. Διότι ἐκάστην τετραετίαν, οἱ κατοικοὶ τῶν Ἀθηναίων καὶ τῶν νήσων, τῆς Μυκίνου, τῆς Κέω, τῆς Ἀνδρου καὶ τῆς Τήνου ἀποστέλλουσιν εἰς τὸν ναόν τῆς Δῆλου μεγαλόπρεπὴν πομπὴν καλουμένην θεωρίαν. Τὴν ἰδηγοῦσιν οἱ πρῶτοι πολῖται τῶν Ἀθηναίων ὅσοι λάβουν μέρος εἰς τὴν θρησκευτικὴν αὐτὴν πομπὴν φέρονται εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς Δῆλου διὰ τοῦ ἱεροῦ πλοίου τῶν Ἀθηναίων, τὸ ὁποῖον λέγεται *Ἰσθία ναὺς* ἀπὸ τῆς ἡμέρας κατὰ τὴν ὁποίαν ἀπέπλευσαν ἐκ Πειραιῶς τὸ πλοῖον τοῦτο μέχρις ἔτου ἐπιστρέψῃ οὐδεὶς καταδικαίεται ἐν Ἀθήναις.

Οἱ ἀπεσταλμένοι τῶν Ἀθηναίων εὐθὺς ὡς φθάσωσιν εἰς Δῆλον, φέρουσι θάφνοστεφεῖς δῶρα καὶ θύματα εἰς τὸν θεόν.

[Ἐπεται συνέχεια]

Ο ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΣ ΤΟΥ ΡΟΒΙΝΣΩΝΟΣ

[ΜΥΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ἈΝΔΡΕ ΛΑΥΡΙΕ]

[Συνέχεια. Ἰδε σελίδα 129]

Διότι δὲν εἶχον τὴν ἰκανότητα νὰ ἐπινοήσουν αὐτοὶ τὰ μέσα τῆς συγκοινωνίας, νὰ κατασκευάσουν πλοῖα. Ἡ ἀμάθειά τῶν τοὺς ἐχώριζεν ἐκ τοῦ παλαιῦ κόσμου περισσώτερον ἀπὸ τοὺς Ὀκεανούς.

« Ἄλλ' ὁ ἀληθὴς ἐνοχος τῆς ἐξορίας τῶν ἡμῶν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν ἐγώ, ἐγώ, ὁ ὁποῖος τοὺς εἶχον βίβη εἰς τὴν νῆσον ἐκείνην καὶ ἡμίλησα ἐπὶ τρεῖς ἔτη νὰ τοὺς ἐπαναφέρω εἰς συγκοινωνίαν μετὰ τῆς οἰκουμένης. Τοῦτο ἐπρόκειτο νὰ μάθω μετ' ὀλίγον εἰς βάρος μου.

Ἡ πρώτη μου φροντίς, ἀμα ἔφθασα ἦτο νὰ κατασκευάσω ἕνα ξύλινον οἰκίσκον καὶ νὰ ἐγκαθιδρυθῶ ἐκεῖ, ὅπως μελετήσω ἐν ἡσυχίᾳ τὴν κατάστασιν τῆς μικρᾶς ἐκείνης κοινωνίας καὶ τὰς βελτιώσεις καὶ τὰς μεταρρυθμίσεις αἱ ὁποῖαι ἦσαν ἀναγκαῖαι. Εἶδον κατόπιν ὅτι μοι ἦτο ἀπολύτως ἀδύνατον νὰ ἔχω εἰς τὴν κατοικίαν ταύτην τὴν μόνωσιν καὶ τὴν ἡσυχίαν, τὴν ὁποίαν ἐχρειάζομαι. Κάθε στιγμὴν με διέκοπτον αἱ ἀτελεῖς ἐπισκέψεις τῶν μεγάλων ἐκείνων παιδίων, τὰ ὁποῖα δὲν κνεγνώριζον κανένα περιορισμὸν ἢ ἠγνούσαν ἐντελῶς τοὺς φραγμούς, τοὺς ὁποίους ἤγειρεν ἡ εὐγένεια τοῦ πολιτισμένου κόσμου. Τότε ἀπεφάσισα νὰ ζητήσω ἄλλο ἄσυλον, περισσώτερον ἀπομεμακρυσμένον καὶ ἀσφαλές, φυσικῶς δὲ ὁ ναός μου ἐτράπη πρὸς τὸ σπηλαῖον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον εἶχον ἀνακαλύψῃ ἄλλοτε εἰς τὸ ἀπροσιτώτερον μέρος τῆς νήσου. Ἐβαλα τοὺς ἐργάτας τοῦ βρικόμου μου καὶ μοι το ἠτοίμασαν, ἐπλάτυναν τὰς διόδους καὶ τὸν κύριον διάδρομον, ἔκαμαν μίαν θύραν εἰς τὴν εἰσοδόν, μετεκόμισαν ἐπιπλά κ. τ. λ. Αἱ ἐργασίαι ὅμως αὐταὶ ἐπέπρωτο νὰ ἔχουν συνέπειαν τὸσον ὀλεθρίαν ὅσον καὶ ἄπροσδόκητον.

« Εἰς τῶν ἐργατῶν, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἐργασθῆ ἄλλοτε ἐν Ἀμερικῇ ἐν τινι χρυσορυχείῳ, παρετήρησεν ὅτι τὰ τοιχώματα τοῦ σπηλαίου μου, τὴν φύσιν τῶν ὁποίων ποτὲ δὲν εἶχον ἐξετάσῃ προσεκτικῶς, ἦσαν ἐκ πυρίτου χρυσομιγούς. Ἐπισκόπησε τὰ περίξ, περιῆλθε τὸν λόφον, ὑπὸ τὸν ὁποῖον ὑπάρχει τὸ φυσικόν αὐτὸ ὑπόγειον καὶ ἀνεκάλυψεν ὀλίγον ὑπὸ τὴν ἐπιφά-

κειαν τοῦ ἐδάφους, φλίβα χρυσοῦ ἀμιγούς ἐν καταστάσει χρυσοκόνεως.

« Ἐν τῇ πρώτῃ του χαρᾷ ἀνεκοίνωσε τὴν ἀνακάλυψίν του εἰς ἕνα τῶν συντρόφων του. Οὕτω τὸ πρᾶγμα ἐκοινολογήθη καὶ ἐγένετο μετ' ὀλίγον γνωστὸν εἰς τὸ πλήρωμα τοῦ βρικόμου μου καὶ εἰς ὅλοκληρον τὴν ἀποικίαν. Φαινόμενον παράδοξον! Ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι οὐδέποτε ἐσυλλογίσθησαν τὸν χρυσοῦν οὔτε τὸν μετεχειρίσθησαν ποτέ, διότι τὸ νόμισμα ἦτο πρᾶγμα ἀγνωστὸν ἀκόμη εἰς τὴν νῆσον, κατελήφθησαν ἐξαίφνης ὑπὸ ἐξάλλου χαρᾶς, ἐπὶ τῇ ἰδέᾳ ὅτι κατεῖχον μεταλλεῖον ὀλόκληρον τοῦ τόσον πολυτίμου ἐν τῷ παλαιῷ κόσμῳ μετᾶλλου. Ὁ εἰς μετὰ τὸν ἄλλον, ἄνδρες, γυναῖκες, παιδιά, προσέτρεξαν με ἀξίνας, με πύα, με παντὸς εἶδους ἐργαλεῖα, διὰ νὰ σκάψουν τὸ ἐδαφος περίξ τοῦ σπηλαίου μου καὶ νὰ τῷ ἀφαιρέσουν τὸν πλοῦτόν του. Ἐν τῶν ὄρυγματων, τὰ ὁποῖα ἔκαμον εἰς διάστημα ὀλίγων ὡρῶν ἐπὶ τοῦ λόφου, πρὸς τὸ ἀντίθετον τῇ εἰσοδῷ τοῦ σπηλαίου μέρος, ἦτο τὸσῶ βαθύ, ὥστε σχεδὸν ἔφθασε μέχρι τοῦ τοιχώματος καὶ ἦκουον ἐν τῷ ἀσύλῳ μου τὰ κτυπήματα τῶν μεταλλευτῶν.

« Ὅλοι εὕρισκον χρυσοῦν ἐν ἀφθονίᾳ καὶ ἐγέμιζαν ἐξ αὐτοῦ σάκκους, τοὺς ὁποῖους μετέφερον εἰς τὰς οἰκίας των. Ἐθακίμασα νὰ τοὺς ὑποδείξω τὸ ἀνωφελές τοῦ κόπου των καὶ νὰ τοὺς ἀποτρέψω ἐκ τῆς ἀπληστίας πρὸς μέταλλον, τὸ ὁποῖον δὲν θὰ ἤξευραν τί νὰ το κάμουν. Ἄλλὰ προσέκοφα κατ' ἀπροόπτων δυσχερειῶν. Μὲ ἠρώτησαν ἂν ἐνόμιζα ὅτι ὁ παλαιὸς κόσμος δὲν ἦτο καλὸς δι' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους καὶ ὅτι ἄνθρωποι κατέχοντες μεταλλεῖον χρυσοῦ ἐπρεπε νὰ μένουν ἀκόμη εἰς μίαν ἐρημόνησον.

« Ὑψωσα κ' ἐγώ τότε τὴν φωνὴν καὶ ἐκήρυξα ὡς ἀτομικὴν μου ἰδιοκτησίαν τὸ μεταλλεῖον ἐκεῖνο, τὸ ἀνακαλυφθὲν ἐν τῇ νήσῳ μου, ἐπὶ γῆς ἰδικῆς μου, παρ' αὐτὸ τὸ σπηλαῖον, τὸ ὁποῖον μοὶ ἐχρησίμωσεν ὡς κατοικία. Ἡ ἀπάντησις ἦτο ἀπροκάλυπτος ἐπανάστασις.

Τὴν φρόνησιν, τὴν μετριοπάθειαν, τὸν πεφωτισμένον πρὸς τοὺς ἀποίκους ἔρωτα, ἐξέλαβον ὡς ἐγωισμόν. Παραξήγησαν τοὺς λόγους μου καὶ ἐξηγέρθησαν ὄλοι ἐναντίον μου. Ἐσκέφθησαν νὰ με δικάσουν καὶ νὰ με θανατώσουν ὡς ἐγκληματίαν, ἐπιβουλεύθησαν τὴν ἐλευθερίαν 138 ἀνθρωπίνων ὑπάρξεων. Μόλις καὶ μετὰ βίας οἱ μετριοπαθέστεροί καταρώθησαν νὰ τοὺς πείσουν ὅτι ἔπρεπε μόνον νὰ φυλακισθῶ ὑπὸ αὐστηρὰν ἐπιβλεψίν ἐν τῷ σπηλαίῳ μου.

«Ἐξῆσα ἐν αὐτῷ τρεῖς μῆνας ἐν ἄκρῳ ἀπομονώσεϊ. Ἐπὶ τέλους ἔμαθα τὰς ὀριστικὰς ἀποφάσεις τῶν στασιαστῶν. Ἀφ' οὗ ἐξήγαγον ἐκ τοῦ μεταλλείου ὅσον χρυσὸν ἠδυνήθησαν καὶ ἐφόρτωσαν τὸ βρικόκιον μου τῇ βοήθειᾳ καὶ συναργείᾳ τοῦ πληρώματος, ἀπεφάσισαν νὰ ἐπιβιβάσωσιν ὄλοι, ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παῖδια, νὰναπετάσουν τὰ ἱστία καὶ νὰποπλευσούν εἰς Εὐρώπην. Ἐμὲ δὲ ὅστις ἠθέλησα νὰ τοὺς καταδικάσω νὰ μόνον αἰώνιως εἰς τὴν νῆσον μου, ἄγοντες βίον ἀγρίων ζώων, θὰ ἐγκατέλειπον ἐκεῖ μόνον καὶ ἐλευθέρῳ νὰ ζῆσῶ μέχρι τέλους τὴν ἀρχέγονον ζωὴν, ἣ ἧποια τόσα θέληγητρα ἐφαίνετο ἔχουσα δι' ἐμὲ.

«Μὲ εἶχεν ἐξαντλήσῃ τόσον ἡ μακροχρόνιος φυλάκισις καὶ ἡ λύπη διὰ τὸ οἰκτρὸν τέλος τοῦ ἔργου μου, ὥστε οὔτε εὐρὸν λέξιν νὰποκριθῶ, οὔτε ἰδοκίμασα νὰ διαμαρτυρηθῶ κατὰ τῆς ἀποφάσεως. Ἀπῆλθον. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης δὲν εἶδον πρόσωπον ἀνθρώπου, οὔτε ἤκουσα πλέον ἤχον ἐνάρθρου φωνῆς.

«Τὴν ἐπομένην ἀφου συνῆλθον ὀλίγον ἀναπνεύσας καθαρὸν ἀέρα, κατώρθωσα νὰναβῶ μέχρι τῆς κορυφῆς τοῦ λόφου, ὅθεν ἐφαίνετο ἡ θάλασσα, καὶ εἶδα εἰς τὸν ὄριζόντα, πρὸς τὴν δύσιν, ἐξαφανιζόμενα τὰ λευκὰ ἱστία τοῦ βρικόκιου μου. Παρῆλθον ἔκτοτε δύο ἔτη.

«Διὰ δευτέραν φοράν εὐρισκόμεν μόνος εἰς τὴν νῆσον μου, ἣ ἧποια ἐγένετο καὶ πάλιν ἔρημος. Ἀλλὰ ποία διαφορά μεταξύ τῆς πρώτης καὶ τῆς παρούσης ἀπομονώσεως! Τότε τῇ ἀληθείᾳ ἐστερούμην τὰ πάντα καὶ εἰς μόνος κόκκος ὀρύζης ἢ σίτου μοι ἐστοίχιζε μυρίους πόνους· μία σάνις ἀπῆτες τριῶν ἡμερῶν ἔργασίαν, ἐν σκαμνίον ξύλινον μίᾳς ἑβδομάδος. Ἀλλ' ἤμην νέος καὶ ἰσχυρός, εἶχα τὴν δύναμιν καὶ τὴν υγείαν, ἣ δὲ ἔλπις, ἣ τόσον θερμὴ εἰς τὰ νεανικά στήθη, δὲν με εἶχεν ἐγκατα-

λείψῃ. Οὕτω κατώρθωσα ὀλίγον κατ' ὀλίγον νὰ συνειθίσω τὴν ζωὴν ἐκείνην, χωρὶς ποτὲ νὰποβάλω τὴν εὐγενῆ φιλοδοξίαν τοῦ νὰ τὴν βελτιώσω.

«Τώρα φεῖ! οὔτε ἐνδύματα, οὔτε ἐπιπλά, οὔτε βιβλία, οὔτε τρόφιμα μοῦ λείπουν! Ἐχω ἀσπρόρουχα ἐν ἀφρονίᾳ, μίαν βιβλιοθήκην καὶ πλῆθος πραγμάτων χρησιμῶν εἰς τὸν βίον, κοιμῶμαι ἐπὶ κλίνης μάλακαῆς καὶ κάσωθεν μεταλλεῖου ἐκ τοῦ πολυτιμοτέρου μεταλλοῦ, τὸ ὅποιον γνωρίζει ἡ ἀνθρωπότης. Ἀλλ' ἐμὰ γέρον καὶ ἀδύνατος. Τὸ βάρος τῶν ἔτων, τὸ ὅποιον ἐβράδυνε τόσον νὰ ἐπέβη, μὲ βαρύνει ἤδη σκληρῶς καὶ μοῦ λείπει τὸ μόνον τὸ ὅποιον θὰ ἦτο ἰκανὸν νὰ με ἀνακουρίσῃ, — ἡ οἰκογενειακὴ περιθάλψις καὶ ἀγάπη. Ἡ ἔλπις ἀπέπτῃ ἀνεπιστρέπτει. Τί εἶχα νὰ ἐλπίζω πλέον ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, εἰς τὴν θέσιν ὅπου εὐρισκόμεν; Οἱ κακοῦργοι οἱ ὅποιοι με καταδικάσαν εἰς τὴν ἐξορίαν αὐτήν, ὅχι μόνον δὲν θὰ ἐσκέπτοντο ποτὲ νὰ ἐπιστρέψουν, ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἤθελον, δὲν θὰ ἤμποροῦσαν.

«Ὅπως εἶπα προηγουμένως, τὸ πλῆρωμα τοῦ βρικόκιου ἀπετελείτο ἀπὸ ναύτας καὶ ἀξιωματικούς ἀμαθεῖς, μόλις ἰκανοὺς νὰ ταξιδεύουν, ἐν δὲν ἐκυθερνώοντο καλῶς, κατὰ μῆκος τῶν ἀγγλικῶν ἀκτῶν, μεταξύ δύο λιμένων γνωστῶν εἰς αὐτοὺς. Ὡς πρὸς τοὺς ἐπιβάτας τώρα, οἱ γεννηθέντες εἰς τὴν νῆσον μου ἢ οἱ ζήσαντες ἐν αὐτῇ ἐπὶ τριακόνταετία, ἠγγύουν καθολοκληρίαν τὴν γεωγραφικὴν αὐτῆς θέσιν. Οὔτε εἰς μεταξύ αὐτῶν ἦτο εἰς κατάστασιν ὅχι νὰ προσδιορίσῃ τὸ γεωγραφικὸν σημεῖον, ἀλλὰ καὶ νὰνὰντιληφθῇ καθαρῶς τί σημαίνει ὁ ὄρος οὗτος. Καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι οἱ ἄθλοι θὰ εὐρίσκων φηλαφητὴ μίαν ὁδὸν πρὸς κατοικήμενην γῆν, θὰ ἦτο ἀπολύτως ἀδύνατον νὰ εὐρισκον πάλιν τὴν ἀχούσαν πρὸς τὴν νῆσον μου.

«Ἄλλως τε κατὰ πάντα τὰ φαίνόμενα ἐπὶ νῆσαν κατὰ τὴν πρώτην τρικυμίαν, ἣ δὲ θάλασσα κατεκάλυψε μετ' αὐτῶν τὸ ἀτελεῖς μυστικὸν τὸ ὅποιον ἀπέφερον.

«Ὅχι μόνον ὁ κόσμος θάγνοσῃ ἐπὶ πολὺ — διὰ παντὸς ἔως, ποῦ κεῖται ἡ νῆσός μου, ἀλλὰ καὶ ἡ ὑπαρξίς τῆς ἀκόμη καθὼς καὶ ἡ ἰδική μου, θὰ μπισθῆθηθῶν πιθανῶς μετὰ παρέλευσιν μίᾳς γενεᾶς.

«Καὶ ὅμως εἶνε γεγονός, οἱ εὐρισκόμεαι

ἐδῶ ἐν τῇ νῆσῳ μου, γράφων διὰ τρεμοῦσης χειρός, τὸ τελευταῖον κεφάλαιον τῆς ἱστορίας μου, μόνος, διὰ παντός μόνος αὐτὴν τὴν φοράν, διότι τὸ τέλος μου πολὺ μακρὰν δὲν εἶνε.

«Ἦδη ἀισθάνομαι τὸ ψυχὸς τοῦ θανάτου, ἐγγίζοντας με διὰ τῆς πτέρυγος τοῦ Σβύου ὀλίγον κατ' ὀλίγον. Ἡ ἀσθενὴς φλόξ ἣ ἧποια με ζωογονεῖ ἀκόμη, δὲν θὰ βραδύνῃ νὰ ἀβῆσθῃ. Αἱ ἀισθήσεις μου εἶνε ἀμβλείαι, τὰ μέλη μου ἀδρανῆ, ἢ ὀρεῖς μου σχεδὸν μηδέν. Μετ' ὀλίγον βεβαίως ἡ καρδία μου θὰ παύσῃ νὰ πάλλῃ καὶ τότε ἡ ἀπελευθέρωσις.

Τὸ χειρόγραφον ἐτελείων με τὴν λέξιν αὐτήν. Ὁ Χάνδος καὶ ἡ Ἀνθή ἐξεργάγησαν εἰς λυγμούς καὶ ἀπέτισαν αὐτὰ ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ πάππου των, τοῦ ὁποίου εἶχον πλησίον των τὴν ἐξηραμμένον πτώμα, φόρον δακρύων, τὰ ἧποια δὲν ἔχυσαν ἐπὶ τῇ ἰδίᾳ των συμφορᾷ. Τοῖς ἐφαίνετο ὅτι τὰ πράγματα ἐκεῖνα ἦσαν χθεσινὰ, ὅτι εἶχον γνωρίσῃ καὶ ἀγαπήσῃ τὸν δυστυχῆ ἐκεῖνον πρόγονον. Καὶ μήπως δὲν ἦτο ἀληθές; Διὰ τῶν ἀπομνημονευμάτων του μήπως δὲν τον ἐγνώρισαν, ὅσον ὀλίγα παῖδια τὸν ἰδικὸν των πάππον.

Καὶ ὁ κ. Κλοσκέν ἦτο ἐπίσης βαθέως συγκινημένος. Ἀλλ' ἠύλογοι ἐνδομύχως τὸν περισπασμὸν τοῦτον, ὅστις ἠμπόδιζε τοὺς προσφιλεῖς τοῦ προστατευομένου νὰ ἔχουν συναίσθησιν τῆς φρικώδους αὐτῶν θέσεως.

Ἡ ἀντιγραφή τῆς περγαμνῆς καὶ ἡ μεταφρασίς του ἀγγλικῶν κειμένου ἀπῆρθησαν πολὺν χρόνον. Ἦτο σχεδὸν ἡ ἐνδεκάτη τῆς ἑσπέρας ὅταν ὁ κ. Κλοσκέν ἐπεισα τὴν ἀνεψιάν του νὰ ἐξαπλωθῇ ὑπὸ τὰ μεγάλα παραπετάσματα τῆς κλίνης, ἐν ἣ αὐτὸς καὶ ὁ Χάνδος ἐλάμβανον θέσιν διὰ τὴν νύκτα ἐπὶ καθεδρῶν.

Κατόπιν ἐβουσαν τὸ κηρίον, ὁ δὲ ὀφθαλμὸς τοῦ Ρανὰ ὁ ὅποιος ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν, ἐπεσκόπει κατευχριστημένος τὰ θύματα του, διὰ τῆς ἡμιανοίκου θυρίδος, — δὲν διέκρινε πλέον τίποτε ἐντὸς τοῦ ὑπνώτεροντος σπηλαίου.

ΚΕΦ. ΚΑ'

Ο ΠΑΥΛΟΣ ! Ο ΠΑΥΛΟΣ !

Θὰ ἦτο βέβαια πρὸ πολλοῦ ἡμέρα, ὅταν οἱ φυλακισμένοι ἀφυσνίσθησαν, διότι εἶνε πι-

ρρτόν νὰ εἴπωμεν ὅτι οὐδὲν ἐν τῷ σπηλαίῳ τοῖς το ἐμαρτύρει. Τὸ σκότος ἦτο ἐπίσης βαθὺ τὴν ἡμέραν, ὡς καὶ τὴν νύκτα, καὶ ἀνευ τοῦ ὠραλογίου τοῦ κ. Κλοσκέν, τὸ ὅποιον ἐδείκνυε τὴν ἐνάτην, καθὼς εἶδον, ἀφ' οὗ ἤναψαν ἐν κηρίον, θὰ τοῖς ἦτο ἀδύνατον νὰ ἐνοήσουν ἂν ἦτο πρῶτα, ἢ ἂν ἦτο ἑσπέρα. Ὅπως δὴποτε οἱ νυγμοὶ τοῦ στομάχου ἀρκετὰ ζωηροί, ἤρχισαν νὰγγέλλουν εἰς τὸν Χάνδον ὅτι ἡ ὠρα τοῦ προγεύματος εἶχε φθάσῃ καὶ καθὼς εἶχεν ἤδη ἀναγκασθῇ νὰ παραιτηθῇ τοῦ γεύματος τῆς προτεραιας, ἣ πείνα του ἐγένετο ἐπὶ μάλλον καὶ μάλλον ἀκατανίκητος.

«Λέτε νὰ μας ἐφύλαξε τίποτε φαγώσιμον ὁ πάππος μέσα εἰς αὐτὸ τὸ ἐρμάριον;» εἶπε πλησιάζων, μὲ ἀόριστον τινα ἐλπίδα τὸ ὄρινον ἐπιπλόν, πλῆρες σκευῶν ἀργυρῶν.

Ἦνοιξε καὶ τὰ δύο φύλλα καὶ εὖρε λείψανα τινα ἀπεξηραμμένα πραγμάτων, τὰ ἧποια πιθανὸν νὰ ἦσαν ποτὲ καρποὶ ἢ κρέατα, ἀλλὰ τὰ ἧποια ἦσαν σήμερον ἀγνώριστα ἐντελῶς. Δύο ἢ τρεῖς κρυστάλλιναι φιάλαι, αἱ ὅποιαι πιθανὸν νὰ περιεῖχον ἄλλοτε οἰνοπνευματώδη ποτὰ, ἦσαν κεναί, εἴτε διότι εἶχον πῆρ τὸ περιεχόμενον, εἴτε διότι ἐξητημίστη τοῦτο βραδέως εἰς τὸ διάστημα τῶν δύο αἰῶνων, ἐλλείψει πωμάτων.

Απογοητευμένος ὀλίγον ὁ Χάνδος, ἐστράφη πρὸς τὴν βιβλιοθήκην. Τὰ πάντα ἐκεῖ ἦσαν εἰς τὴν θέσιν των, τὰ μεγάλα εἰς φύλλον βιβλία, δεδεμένα διὰ μοσχοῦ δέρματος, τὰ εἰς τέταρτον κομψότερα, δεδεμένα διὰ περγαμνῆς καὶ τὰ μικρὰ εἰς δωδέκατον με τὴν φιλάρεσκον ἐκ μαρακίνου περιβολὴν των.

«Ἐμπρός! ἀντὶ μπισφτεκίων, ἄς τραγανίσωμεν τὰ παλαιὰ αὐτὰ βιβλία!» ἀνέκραξε τὸ παιδίον, με τὴν ἀναλλοιωτὸν εὐθυμίαν του. «Ἀλλὰ τί διάβολο! θὰ ἐπροτιμούσα ἕνα κομματάκι ζαμπόν. . . Πεινᾷς, Ἀνθή;

— Ἄν πεινᾷ; ὄχι ἀκριβῶς. Ἀλλ' ὁμολογῶ ὅτι δὲν θὰ ἐπρογευματίζα με δυσἀρέσκειάν μου,» ἀπεκρίθη ἡ νεῆς. Ἀλλ' οὔτε καὶ σὺ θὰ πεινᾷς πραγματικῶς. Ἀρκεῖ νὰ ἤξεύρῃ κανεὶς ὅτι δὲν εἶνε δυνατόν νὰ φάγῃ, διὰ νὰ ἀισθανθῇ ἀμέσως ὀρεῖν. Αὐτὸ μοῦ συνέβη πολλές φορές εἰς τὸν σιδηρόδρομον καὶ εἰς τὰ βουνά.

— Ὅχι! ὄχι! σὲ βεβαίῳ ὅτι ἡ πείνα μου δὲν εἶνε φανταστικὴ!» διεμαρτυρήθη ὁ Χάνδος

«Αισθάνομαι ὄρεξιν διαβολομένην νὰ φάγω... νὰ φάγω ἕνα μπουτι ἀρνίσιο, ναι, ἀκριβῶς ἕνα μπουτι! "Ε, Ἀνθή, τί λές; Ἦθελες νὰ εἶχες καί σὺ ἕνα μπουτι, ἕνα ὠραῖο μπουτι, ὄχι πολὺ ψημένο, ἔτσι μὲ τὸ αἷμα του, μὲ πατάτες γύρω-γύρω καὶ μὲ μιὰ καλὴ σαλάτα;

— Θὰ το ἤθελα καλλίτερα καλοψημένο, ἀφ' οὗ ἐπιμένεις.

— Δὲν εἶνε ζῶν αὐτὸς ὁ παλγο-Ρανᾶ νὰ μας ἐμποδίσῃ νὰ πραγματοποιήσωμεν ἐν ὄνειρον τόσῳ μέτριον; . . . Καὶ τί θὰ κερδίσῃ, σὰς παρακαλῶ, νὰ μας κάμῃ νὰ πεθάνωμεν ἀπὸ τὴν πείναν; "Ε, Ρανᾶ, ἀνόητε Ρανᾶ, κακὴ Ρανᾶ, τί κάμνεις ἐστὶ σπηλιά σου, τίγρις;»

Ὁ Χάνδος εἶχε πλησιάσῃ τὴν θύραν καὶ ὀμιλῶν, ἔκρουε διὰ τῆς πυγμῆς, χάριν ἀστεί-
ότητος.

Ἡ θυρίς ἠνοιχθή. Ἦτο μικρὰ τετράγωνος ὀπῆ ἐπὶ τοῦ χονδρῶ δρυῖνου θυροφυλλοῦ, κατασκευασθεῖσα ἴσως καθ' ὃν χρόνον καὶ ὁ Ροβινσὼν ἦτο φυλακισμένος· εἰς τὴν περίστασιν δὲ ταύτην ὄφειλετο βεβαίως καὶ τὸ ὅτι ἡ θύρα ἰδύνατο νὰ κλείεται διὰ μοχλοῦ ἐξωθεν. Τὰ αἰδηρικὰ ἄλλως τε διειρηνοῦτο ἐν λαμπρᾷ καταστάσει, ὅπως πᾶν ὅ τι εὕρισκτο ἐντὸς τοῦ σπηλαίου, χάρις εἰς τὴν παντελῆ ἀπουσίαν ὑφρατμῶν καὶ ὑγραμετρικῶν ἀλλοιώσεων ἐν τῇ ἀτμοσφαιρᾷ ἐκείνῃ, τῇ ὅλως ἰδιαιτέρῃ, ὑπὸ θόλον ἐκ πυρίτου.

Καὶ ἀνοιχθείσης τῆς θυρίδος, ἐπεφάνη ἡ κεφαλὴ τοῦ Ρανᾶ, τρωγαλίζοντος βραδέως κατέ τι ἐδώδιμον, καρπὸν ξηρὸν ἢ γλύκυσμα. Πάραυτα, μὲ κίνημα ταχὺ ὡς ἡ σκίψις, ὁ Χάνδος ἐρρίφθη ἐπ' αὐτοῦ, τὸν ἤρπασεν ἐκ τῆς κάμης καὶ ἰδοκίμασε νὰ σύρῃ διὰ τῆς θυρίδος τὴν τερατώδη ἐκείνην κεφαλὴν.

Ἡ ἰδέα ἦτο εὐφύης, ὅσον ἠρωϊκῆ, καὶ ἂν ἰδύνατο νὰ πραγματοποιηθῇ, τὸ ζήτημα θὰ ἦτο λυμένον— ὁ Ρανᾶ θὰ συναλαμβάνετο ὡς λύκος εἰς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ παγίδα.

Δυστυχῶς τὸ ἀνοιγμα ἦτο πολὺ στενόν. Ἡ κεφαλὴ δὲν ἐχωροῦσε νὰ διέλθῃ. Δι' ἰσχυρᾶς προσπάθειας ὁ Ἀφγανὸς τὴν ἀπέσπασε πληγωμένην ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ Χάνδου, ἀφήσας εἰς τοὺς δακτύλους τοῦ ἑὸς δέσμας αἰμασσοῦσας τριχῶν μελανῶν...

Ὁ Χάνδος, περιμένων νὰ τον ἴδῃ ἀνοίγοντα ἀμέσως τὴν θύραν καὶ ἐφορμώντα κατ' αὐτοῦ,

ἐζήτησε γύρω διὰ τῶν ὀφθαλμῶν ἀντικείμενον τι, διὰ τοῦ ὁποίου νὰ ἤδύνατο νὰ ὑπαισθηθῇ. Παρατήρησε κατὰ γῆς τὴν ἀξίνην, τὴν ὁποίαν ἐλάμβανε μεθ' ἑαυτοῦ ἀπὸ ὀκτώ ἡμερῶν κατὰ τὰς ἐκδρομὰς του, καὶ τὴν ἐδραξεν ἀμέσως.

Ἄλλ' ὁ Ρανᾶ δὲν ἐκινεῖτο. Ἴσως δὲν εἶχεν ὄπλα καὶ δὲν ἤθελε νὰ ριψοκινδυνεύσῃ; Ἴσως πάλιν ἤθελε νὰ μείνῃ πιστὸς μέχρι τέλους εἰς τὰ παραγγέλματα τῆς αἰρέσεώς του, τὰ ὁποῖα τῷ ἀπηγόρευον νὰ προσβάλλῃ ἀπ' εὐθείας τὰ θύματά του. Ἦθελε νὰ τὰ ἴδῃ θνήσκοντα τῆς πείνης.

Τὸ αἷμα τοῦ Χάνδου ἀνέβραζεν εἰς τὰς φλέβας του. Ἦσθάνετο τὴν ἀνάγκην νὰ παλαίσῃ, ὅσον καὶ τὴν ἀνάγκην νὰ φάγῃ. Ἦθελε νὰ κάμῃ κατι τι διὰ νὰ σώσῃ τὸν θεῖόν του καὶ τὴν ἀδελφὴν του. Περιέτρεχε τὸ σπήλαιον ὡς νεαρὸς κελῆς, ζητῶν τι νὰ ἐκσπενδόνισῃ κατὰ τῆς κεφαλῆς τοῦ Ρανᾶ.

Ἄλλὰ τὰ βλήματα δὲν ἦσαν ἀφθονα ἐκεῖ μέσα, ἐκτός ἂν ἤθελε τις θεωρήσει ὡς τοιαῦτα τοὺς εἰς δωδέκατον τόμους τῆς Βιβλιοθήκης.

«Διατί νὰ μὴ ἔχωμεν ἕνα τουφέκι ἢ τοὺλάστον ἕνα ρεβόλβερ!» ἐφιδύριξεν ὁ Χάνδος. «Θὰ τον ἐσκότονα τὸν ληστὴν σὰν τζακάλι μέσα ἐστὶν σπύρα του.»

Τῷ ἐπῆλθε μιὰ ἰδέα.

«Θὰ βάλω φωτιὰ ἐστὶν πόρτα!» ὑπέλαθε δι' ὑποκόφου φωνῆς. «Θὰ ἐπιπέσωμεν κατὰ τοῦ ἀθλίου καὶ θὰ τον στραγγαλίσωμεν!»

Καὶ ἤρχισε νὰ ἐκτελῇ τὴν ἀπειλήν του, προσπαθῶν μὲ τὸ κηρίον νὰ θέσῃ πῦρ εἰς τὸ παλαιὸν δρυοξύλον τῆς θύρας. Ἄλλὰ μετὰ προσπάθειαν ἐνὸς τετάρτου, μόλις κατώρθωσε νὰ μακρύσῃ ὀλίγον πρὸς τὰ κάτω τὸ βαρὺ θυροφυλλόν. Τὸ ξύλον ἐκείνο, σκληρὸν ὡς σίδηρος, ἤρκειτο νὰ γίνῃ παρανάλωμα τοῦ πυρός.

«Ἠμποροῦσαμεν καλλίτερα νὰ σάψωμεν ἕνα ὑπόνομον καὶ νὰ βγοῦμε ἔξω» ὑπέβαλεν ἡ Ἀνθή.

Καὶ ὁ Χάνδος, παραδεχόμενος τὴν ἰδέαν της, ἤρχισε νὰ κτυπᾷ ἰσχυρῶς διὰ τῆς ἀξίνης τὸ ἔδαφος τοῦ σπηλαίου. Δέκα μόλις ἑκατοστόμετρα, ὑπὸ τὴν λεπτὴν ἄμμον, ἡ ὁποία τὸ ἐκάλυπτε, συνήντησε τὸν βράχον— τὸν αὐτὸν χρυσοφόρον πυρίτην, ἐκ τοῦ ὁποίου ἀποτελεῖτο καὶ ὁ θόλος. Ἡ ἀξίνη δὲν ἐδόουλεν πλέον.

Τὸ πρόβλημα ἐφαίνετο πραγματικῶς ἀλυ-

τόν. Εἰς μάτην οἱ τρεῖς φυλακισμένοι συνήνωσαν τὰς ἐφευρετικὰς αὐτῶν δυνάμεις! δὲν εἶχον πλέον τὴν ἐλαχίστην ἐλπίδα νὰ ποφύγουν τὴν τρομερὰν αὐτὴν λύσιν· ἀπὸ τοῦ βάθους τοῦ κρησφυγέτου του, ὁ Ρανᾶ θὰ παρηκολούθει τὴν βραδείαν τῶν ἀγωνίων.

Ἐμπνευσὶς ὑπερτάτη ἐπῆλθε τότε εἰς τὸν Χάνδον.

«Θεῖ μου» ἀνέκραξεν ἐξαίφνης «θέλετε ἀκόμη τὴν χρυσὴν ἐκείνην πλάκα;

— Τὸ ζῆαίμψ; Τὸ θέλω βεβαίως, ἀλλ' ὄχι τόσον πολὺ. Δὲν με ἤκουσες χθὲς πῶς τὰ ἐπρότεινα ὡς λύτρον εἰς τὸ ἄγριον ἐκεῖνο θηρίον;

— Λοιπὸν, θεῖ μου, δώσετέ μου το, σὰς παρακαλῶ. Νομίζω ὅτι ἔχομεν τὸ μέσον νὰ σωφρονίσωμεν τὸν ἀθλιὸν ἐκεῖνον.»

Ὁ κ. Κλοσκὲν ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ θυλακίου του τὸ περιεπτὸν καὶ το παράδωκεν, ὄχι ἀνευ λύτης, πρὸς τὸν Χάνδον. Ἀμέσως οὗτος ἐπα-
νῆλθε παρὰ τὴν θυρίδα καὶ εἶπε:

«Ρανᾶ, κῦτταξε ὄω!»

Ὁ Ρανᾶ ἐκῦτταξεν, ἀλλὰ φρονίμως ποῖων ἀπέφυγε νὰ πλησιάσῃ μέχρι τοῦ σημείου, ὅπου ἰδύνατο νὰ φθάσουν αἱ χεῖρες τοῦ Χάνδου τὸ τριχωτὸν αὐτοῦ δέρμα.

«Βλέπεις αὐτὴν τὴν πλάκα, ποῦ τὴν ὀνομάζεις ζῆαίμψ καὶ τὴν νομίζεις φυλακτὸν, ἔχον δύναμιν ὑπερφυσικὴν;» ὑπέλαθε τὸ παιδίον. «Καλὰ! Ἄν δὲν μου δώσης εἰς τὴν στιγμὴν φαγητὸν διὰ τὴν ἀδελφὴν μου, νὰ μὴ με λέγουν Χάνδον Ροβινσὼνα, ἂν δὲν τὴν ρίξω κάτω καὶ τὴν κάμω τριψάλα μὲ τὸ ταχοῦνι μου τὴν πλάκα σου!»

Ὁ χροτὴς πελιδὸν ἐκάλυψε τὴν μορφήν τοῦ Ρανᾶ καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ του ἐξέπερψαν φλόγας. Τὸ ζῆαίμψ! . . . κομμάτια! . . . ἐμπρὸς του! . . . Ἡ ἰδέα αὐτὴ ἦτο τόσον τρομερὰ, ὥστε τὸν παρέλυσεν. Δὲν ἤξευρε τί νὰ ποφύγῃ καὶ δὲν εὕρισκε τί νὰ ποφύγῃ.

Ἐπηκολούθησε στιγμὴ σιωπῆς τραγικωτάτης. Τὴν στιγμὴν αὐτὴν ἀκριβῶς κραυγὴ τῆς Ἀνθῆς ἀνεκάλεσε τὸν Χάνδον εἰς τὸ βάθος τοῦ σπηλαίου.

«Ἄκουσε, καλὲ» εἶπε «δὲν ἀκοῦς εἰς τὸν τοῖχον σὰν κτυπήματα κανονικά; . . . Τὰ ἀκούω τώρα πρὸ ἐνὸς ἢ δύο λεπτῶν. . . »

Ὁ Χάνδος ἐστήριξε τὸ οὖς του ἐπὶ τοῦ

βράχου, καθὼς ὁ κ. Κλοσκὲν καὶ ἡ νᾶνις ἤκροάσθησαν. Μετ' ὀλίγον δὲν τοὺς ἔμενε πλέον ἀμφιβολία. Κτυπήματα πολυάριθμα, ἰσόχρονα, κανονικά, διεδέχοντο ἀλλήλα ἀδιακόπως. Θὰ ἔλεγέ τις ὅτι πλήθος σκαπανῶν κατεφέροντο κατὰ τῆς πλευρᾶς τοῦ λόφου, ὑπὸ τὸν ὁποῖον εὕρισκτο τὸ σπήλαιον.

«Ἐρχονται πρὸς βοήθειάν μας. Οἱ φίλοι μας ἀνεκάλυψαν τὴν φυλακὴν μας!» εἶπε χαμηλῇ τῇ φωνῇ ὁ κ. Κλοσκὲν. Ἄλλὰ πῶς εἶνε τοῦτο δυνατόν χωρὶς νὰνακαλύψουν τὴν εἰσοδὸν τοῦ σπηλαίου; Μόνη ἡ εἰσοδὸς αὐτὴ, μού φαίνεται, ἰδύνατο νὰ προδώσῃ τὴν ὑπαρξίν του.

— Ἄς μὴ σπεύσωμεν πολὺ νὰ ἐλπίσωμεν» εἶπεν ἡ Ἀνθή. Ἴσως οἱ κρότοι οὗτοι δὲν εἶνε ὅτι νομιζόμεν. Φαίνονται τόσον μακρυσμένοι!

— Ὅχι! νὰ κινήτησεν ὁ Χάνδος, ὁ ὁποῖος ἐξηκολούθει νὰ κροᾷται. «Εἶνε κτυπήματα σιδηρῶν ἐργαλείων καὶ ἀρκετὰ πλησίον. Θὰ ἰστοιχημάτιζα ὅτι δὲν ἀπέχουν περισσότερον ἀπὸ τριάκοντα πόδας. . . οἱ φίλοι μας εὕρισκονται ἐκεῖ, ἂς μὴ ἀμφιβάλλωμεν! Ἄν εἶχαν μάλιστα τὴν πρόνοιαν νὰ στρέψουν τὰς ἐνεργείας των πρὸς τὸ χρυσαυροχέρον, περὶ τοῦ ὁποίου κάμνει λόγον ἡ περγαμηνή, τί καλὰ! Δὲν λέγει ὅτι κάπου σκάπτοντες οἱ μεταλλευταὶ εἶχον φθάσῃ σχεδὸν μέχρι τοῦ τοιχώματος τοῦ σπηλαίου; Καὶ νὰ μὴ ἠξεύρωμεν εἰς ποῖον μέρος, καὶ νὰ μὴ ἠμπερῶμεν νὰ νομίζωμεν μίαν ὀπὴν. Ὡ! ἐκεῖ θὰ μας ἦτο πολὺ εὐκόλον!»

— Ἄν ὁ Παῦλος εἶνε μαζί των θὰ το ἔχῃ εὐρῆ τὸ μέρος!» ἐβεβαίωσεν ἡ Ἀνθή, πλήρως πεποιθήσεως.

Καὶ ὡς ἤχῳ εἰς τοὺς λόγους τούτους, κρότος κτυπημάτων πλησιεστέρων καὶ πολυαριθμοτέρων ἀνταπεκρίθη τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἀπὸ τὴν ἄλλην πλευρὰν τοῦ σπηλαίου. Θὰ ἔλεγέ τις ἀληθῶς αὐτὴν τὴν φοράν ὅτι οἱ σκαπανεῖς εἰργάζοντο εἰς ὄρυγμά τι, ὅπισθεν τοῦ τοιχώματος μικροῦ πάχους, εἰς ἀπόστασιν ὀλίγων ἑκατοστόμετρων μόλις ἀπὸ τοὺς φυλακισμένους. Καὶ τὰ κτυπήματα ἀντήχουν δλονέν ἀλλεπάλληλα, ἰσχυρὰ, σταθερὰ,

[Ἐπεται συνέχεια].

ΜΥΘΟΛΟΓΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

[Συνέχεια ἴδε σελ. 133]

Ἄλλ' ὁ υἱὸς τῆς Λητοῦς δὲν μένει διαρκῶς ἐπὶ τῆς Δήλου.

Ἀφ' οὗ ἐμεγάλωσε περιήλθε διάφορα μέρη τῆς γῆς· βεβαίως δὲν ἤθελε νὰ ἀφήσῃ τὴν ἀγαπητὴν τοῦ Δῆλον, ἀλλ' ἐσκέφθη ὅτι θὰ ἦτο καλὸν νὰ ἔχῃ ναοὺς καὶ εἰς ἄλλα μέρη τῆς Ἑλλάδος.

Ἐφθάσε καὶ εἰς τὴν Βοιωτίαν· διέβη τὰ ὑψηλά ὄρη καὶ ἀνεπαύθη εἰς τὰς χλοεράς κοιλάδας τῆς δὲν ὑπῆρχον ἀκόμη οὔτε ἀτρατοί, οὔτε δρόμοι, καὶ ἡ θησαυκὴ γῆ ἦτο σκεπασμένη μὲ δάση. Ὁ θεὸς δὲν ἐσταμάτησεν εἰς τὰς Θήβας ἀλλὰ διὰ βουνῶν καὶ δασῶν ἐφθάσεν εἰς ἤρεμον κοιλάδα, παρὰ τὴν Κοπιαῖδα λίμνην, ἧτις τῆ ἔρανη πολὺ κατέλληλος πρὸς ἀνέμερον μεγαλοπρεποῦς ναοῦ. Πηγὴ φροσερὰ ἔτραχε διὰ μέσον τῆς κοιλάδος ταύτης, ὁ Ἀπόλλων πλησιάσας εἰς τὴν Τέλφουσαν τὴν ἰσχυρὰν νύμφην τῆς πηγῆς καὶ κυρίαν τοῦ τόπου, τὸν ὁποῖον ἐδρόσισε τὸ ρεῦμά της, εἶπεν·

— Ὁ Τέλφουσα, θὰ σταθῶ εἰς τὴν ὠραίαν κοιλάδα σου διὰ νὰ κτίσω ναόν. Οἱ ἄνθρωποι θὰ ἔρχωνται διὰ νὰ μαυθάνουν τὰς προρρήσεις μου, καὶ θὰ θυσιάζουν εἰς τοὺς βωμοὺς μου ἀπειρα θύματα.

Ἄλλ' ἡ Τέλφουσα δυσηρεστήθη βλέπουσα ὅτι ὁ Ἀπόλλων ἔθετεν ἤδη τὰ θεμέλια τοῦ ναοῦ· διότι ἐκείνη ἤθελε νὰ εἶνε κυρία τῆς κοιλάδος ἐκείνης. Ἀπήντησε λοιπὸν εἰς τὸν υἱὸν τῆς Λητοῦς·

— Ὁ Ἀπόλλων, ἄκουσε τὴν συμβουλήν μου. Ἡ πλατεῖα καίλας μου θὰ γίνῃ πεδίον τῶν μαχῶν τῶν ἀνθρώπων καὶ ὁ ποδοβαλῆτος τῶν ἵππων, αἱ κραυγαὶ τοῦ πολέμου θὰ παύσονται τὴν ἡσυχίαν τοῦ ναοῦ σου, καὶ θὰ ἐμποδίσουν τοὺς ξένους νὰ ἔρχωνται νὰ σοι προσφέρουν θυσίας.

Πήγαινε, ἔχει μακρὰν ἀπ' ἐδῶ, εἰς τὴν κοιλάδα τῆς Κρίσης· ἐκεῖ θὰ εὕρῃ λαμπρὰν θέσιν· κτίσει μεγαλοπρεπὴ ναόν καὶ οἱ ἄνθρωποι θὰ ἔρχωνται ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τῆς οἰκουμένης νὰ φέρωσι τὰ πλοῦσιά των δῶρα.

Ὁ Ἀπόλλων ἐπίσθη ἀπὸ τοὺς λόγους τούτους καὶ ἐφθάσε μετ' ὀλίγον εἰς τὸν χιονο-

σκεπῆ Παρνασσόν· ὑποκάτω ἐξεστεινέτο καὶ λάς, τραχεῖα· ἐκεῖ δὲ ἀπεφάσισεν ὁ θεὸς νὰ κτίσῃ τὸν ναόν του ἐγὰρ ἔχε τὴν θέσιν καὶ ἐβάλε τὰ θεμέλια τοῦ ναοῦ· ἐπὶ τῶν θεμελίων δὲ τούτων ὁ Τροφῶνιός καὶ ὁ Ἀγαμέμνων κατέσκευασαν τὴν λιθίνην φλιάν, οἱ δὲ ἐργάζονται τοὺς ὁποίους εἶχον ὑπὸ τὰς διαταγὰς των ἔπεισαν εὐρὺ κτήριον, τὸ ὁποῖον ἐμελλε νὰ εἶνε διὰ πάντος σεβαστὸν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων.

Ἄλλ' ὁ θεὸς προεωρῆσεν εἰς βαθὺν σπηλαιὸν τοῦ δάσους, ἤκουσεν ἰσχυροὺς συριγμοὺς πελωρίου δράκοντος ὁστις ἠθέλησε νὰ ἐφορμήσῃ κατ' αὐτοῦ. Τὸ φοβερὸν τοῦτο σέρμα, ἀπὸ τὸ ἄντρον τοῦ Παρνασσοῦ, ὅπου κατῴκει τὸ ἄσμα εἰς τὰ πέριξ καὶ ἐπέφερε μεγάλας καταστροφὰς εἰς τοὺς ἀνθρώπους καὶ εἰς τὰ ποιμνία.

Ὁ Ἀπόλλων ἐτάνασε τὴν νευρὰν τοῦ πέδου του, καὶ ἐξηκόντισεν ἐν ἑκ τῶν φοβερῶν βελῶν του. Ὁ δράκων θανασίμως πληγωθεὶς ἐσύρετο ἐπὶ τοῦ χόρτου, τὸ ὁποῖον ἐρράγησε μὲ τὸ αἷμα του· ἐξέβαλλε κραυγὰς αἰ θηοὶαι ἀγῆστον εἰς ὅλα τὰ πέριξ· βουὰ καὶ δάση ἀφ' οὗ δὲ συνεστράφη πολλὴν ὄραν ἀπὸ τὸν φοβερὸν πόνον· ἐξέπνευσε.

Τότε εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ Ἀπόλλων·

— Τώρα σάπισε αὐτοῦ ἄπου ἀπέθανε. Δὲν θὰ τρομάξῃ πλέον τοὺς ἀνθρώπους· ἔφοβοι καὶ ἡσυχιοὶ θὰ ἔρχωνται ὅλοι διὰ νὰ μοῦ προσφέρουν θυσίας.

Ὁ δράκων οὗτος ὠνομάζετο ὑπὸ τῶν κατοίκων Πύθων, ἔκτισε δὲ ὁ Ἀπόλλων φέρε τὸ ὄνομα Πύθιος, ἡ δὲ χώρα πέριξ ὠνομάσθη Πυθῶ· βραδύτερον ὁμοῦ ἀντὶ τοῦ ὀνόματος τούτου ἔλαβε τὸ ὄνομα Δελφοί.

Ἄλλ' ὁ Ἀπόλλων εἶχεν ἰννοήσῃ ὅτι ἡ Νύμφη εἶδειε δόλον ἀποστείλασα αὐτὸν πρὸς τὸ μέρος ὅπου ἐκρύπτετο ὁ φοβερός δράκων· ὠργίσθη διότι ἠθέλησε τὸν δειφρὸν του καὶ ἐπέστρεψε μετὰ σπουδῆς πρὸς τὴν Τέλφουσαν.

— Ὁ Τέλφουσα, τῆ εἶπε, ἀφ' οὗ ἠθέλησες νὰ με ἀπατήσῃς μὲ τρὸς δολίαν λόγους σου, πρέπει νὰ τιμωρηθῆς· δὲν θὰ τρέχῃς πλέον εἰς τὴν θελκτικὴν αὐτὴν κοιλάδα.

Διὰ τῆς ἔρωμαλίας χειρὸς του ἔσεισε τὸν

βράχον ἐκ τοῦ ὁποῖου ἀνέβρωσκε τὸ ὕδωρ· τὰ τμήματα τοῦ βράχου ἐσκέπασαν τὸ ρεῦμα καὶ ἡ Τέλφουσα ἔλασε τὴν δόξαν της.

Ἐν τούτοις ὁ Ἀπόλλων ἐσκέπτετο εἰς ποῖον νὰ ἐμπιστευθῇ τὴν φύλαξιν τοῦ μεγαλοπρεποῦς ναοῦ του· καὶ ποῖον ἀνθρώπου νὰ κατηγήσῃ εἰς τὰ ἱερά μυστήρια του, ὅστε νὰ τοὺς κέρη ἱερέα του.

Ἐβρέθη τότε ἐπὶ τῆς κορυφῆς ὑψηλοῦ βράχου, ἀπὸ τὸν ὁποῖον διέκρινε μακρὰν πλοῖον, ἐφ' οὗ εὐρίσκοντο κρήτες· μεταβαίνοντες εἰς Πύλον.

Τότε ταχύτερας τῶν βελῶν του ὁ θεὸς ἀπὸ τὴν κορυφὴν τοῦ βράχου ἔβρωσε εἰς τὴν βραθεῖαν θάλασσαν· ἔλαβε τὴν μορφήν μεγάλου δελφίνου, διέσχισε δὲ τὰ κύματα μὲ καταπληκτικὴν ταχύτητα· καὶ εὐρίθη πλησίον τοῦ πλοῖου, τὸ ὁποῖον δὲν εἶχεν ἀκόμη ἀπομακρυνθῆ τῆς Κρήτης. Ὁ δελφὶν ἐπήδησεν εἰς τὸ πλοῖον· οἱ ναῦται ἔβρωσαν ἐκ τρώμου ἐκάθησαν εἰς τὰ ἰδῶλια αὐτῶν ἀκίνητοι παρατήσαντες τὰς κώπας των.

Ὁ δελφὶν ὠδήγη· ἀσφαλῶς τὸ πλοῖον διὰ τῶν ὑγρῶν δρόμων τῆς θαλάσσης. Ἐφθάσεν εἰς τὰ Κύθηρα· παρέκαμψε τὸ Ταίναρον καὶ οἱ ναῦται διέκρινον ἤδη τὰς λευκὰς οἰκίας τῆς Πύλου ὅπου ἐσκόπευσεν νὰ προσαρμισθῶσι.

Ἄλλὰ ματαίως ἀναλαβόμενος πάλιν τὰς κώπας· τὸ πλοῖον δὲν ὑπακούει εἰς τὰς πηδάλιον καὶ ὁ δελφὶν παρασύρει τὸ πλοῖον πρὸς τὰς ἀκτὰς τῆς Πελοποννήσου. Οἱ ναῦται κατὰπληκτοὶ παρατηροῦν τὸν δελφίνα μὲ θρησκευτικὸν θαυμασμόν, διότι μαντεύουν ὅτι ὑπὸ τὴν μορφήν τοῦ θαλασσινοῦ ἐκείνου τέρατος ὑποκρύπτεται θεὸς τις.

Ἐξαφνὰ ἐν ᾧ τὸ πλοῖον ἐφθάσεν εἰς τὴν παραλίαν, ὁ δελφὶν ὠρμήσεν εἰς τὴν θάλασσαν· λαμψεθεῖα διεχύθη εἰς τὰ πέριξ. Ὁ Ἀπόλλων τοῦ ὁποῖου τὰ βέλη ἀπήστραπτον εἰς τὸν ἥλιον διηυθύνθη εἰς τὸν ναόν του καὶ ἐστάθη πρὸ τοῦ βωμοῦ τούτου.

Ἐπειτα παρεῦθε εὐρέθη εἰς τὴν ἄμμον τῆς παραλίας ἐνώπιον τοῦ πλοῖου, τὸ ὁποῖον δύναιμι ἀκατανίκητος ἐκράτει εἰς τὸν λιμένα· μολοντί δὲν ἦτο ἠγκυροβολημένον. Τώρα ὠμοίασε πρὸς νέον ρομαλέον καὶ πλήρη χάριτος, οἱ δὲ πλόκαμοι τῆς χρυσοῦς του κόμης ἐκομμάτιζον ἐπὶ τῶν ὤμων του.

Εἶπε δὲ πρὸς τοὺς κρήτας·

— Ὁ ξένοι, ποῖοι εἰσθε; Πόθεν ἐρχεσθε; εἰσθε ναῦται ἢ πειραταὶ ἀπογομνοῦντες τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους ἀπὸ τὴν περιουσίαν των;

Ὁ πλοίαρχος λαβὼν ὀλίγον θάρρος, ἀπεκρίθη·

— Χαῖρε, ἐνδοξε θεε, (σε ἀποκαλῶ θεόν διότι μοι φαίνεται ἀνώτερος ἀνθρώπου καὶ διὰ τὸ κάλλος τῆς μορφῆς σου καὶ διὰ τὴν ῥώμην τοῦ σώματος σου). Εἰπέ μας καὶ εἴμεθα Διηυθινομεθα ἀπὸ τὴν Κρήτην εἰς τὴν Πύλον. Ἀλλὰ Ἀθάνατός τις μὰς ἔβρωσε ἐδῶ· Δὲν ἀποβιβαζόμεθα, διότι ἱπιθυμοῦμεν νὰ ἐπιστρέψωμεν πρὸ ταχύτερον εἰς τὴν ἀγαπητὴν πατρίδα μας.

Ὁ θεὸς εἶπε τότε·

— Ἐάνοι, γνωρίζω ὅτι κατοικεῖτε τὴν Κνωσσόν. Ἀλλὰ κανεὶς ἀπὸ σας δὲν θὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα του. Σὰς ὠδήγησα ἐδῶ διὰ νὰ σας κέρω φύλακας τοῦ ναοῦ μου καὶ νὰ σας τιμῶσιν οἱ ἄνθρωποι. Διότι εἶμαι ὁ Ἀπόλλων, ὁ υἱὸς τῆς Λητοῦς καὶ τοῦ Διὸς. Σπειύσατέ μοι τὸν ἀποβιβασθήτε καὶ ἀκολουθήσατέ με εἰς τὴν κατοικίαν μου.

Οἱ ναῦται ἀνείκυσαν τὸ πλοῖον των εἰς τὴν ξηρὰν. Ὁ δὲ Ἀπόλλων παίζων τὴν κίθαραν του ὠδήγησεν αὐτοὺς εἰς τὸν ναόν του μὲ τὴν μελωδίαν τῶν θαυμασιῶν ὕμνων του. Οἱ κρήτες παρηκολούθουν τὸν θεόν, ὠδοῦμενοι ὑπὸ ἀνωτέρας δυνάμεως. Τοιουτοτρόπως ἐφθάσαν εἰς τὸν ἱερὸν τόπον ὅπου ἐμελλε τοῦ λοιποῦ νὰ εἶνε ἡ κατοικία των.

Ὁ Ἀπόλλων εἶπε τότε·

— Ἐδῶ θὰ ὑπηρετήτε εἰς τὸν ναόν μου καὶ ἐπειτα οἱ υἱοὶ σας καὶ οἱ υἱοὶ τῶν υἱῶν σας. Φυλάττετε τὸν ναόν, πιστοὶ καὶ εὐπειθεῖς εἰς τὰς διαταγὰς μου· δέχεσθε μὲ φιλοφρονησιν τοὺς ξένους, οἵτινες ἔρχονται νὰ ἐρωτήσουν πρὸ μαντεῖόν μου. Τοιουτοτρόπως θὰ ζήσετε βίον εὐτυχῆ.

Ἐκτοτε οἱ κρήτες καὶ οἱ υἱοὶ των φυλάττουσι τὸν ναόν τοῦ Ἀπόλλωνος. Ἄλλ' ἐπειδὴ οἱ ναῦται εἶχον κατ' ἀρχὰς ἰδῆ τὸν θεόν ὑπὸ τὴν μορφήν δελφίνου, τὸν ὠνόμασαν Ἀπόλλωνα Δελφίνιον, ἡ δὲ πόλις ἢ κτισθεῖσα πέριξ τοῦ ναοῦ ὠνομάσθη Δελφοί.

Οἱ ἄνθρωποι ἔρχονται πανταχόθεν μετὰ πολυτίμων δῶρων νὰ ἐρωτήσωσι τὸ μαντεῖον τῆνδε ἀπάντησιν οἶδει ἡ ἱερεῖα, ἡ καλούμενη Πυθία.

Ἐκεῖνοι εἰς τοὺς ὁποίους ἡ Πυθία προαναγγέλει δυστύχημα τι ἐπιστρέφουσιν εἰς τὴν πατρίδα των μὲ φορέματα πένθους καὶ κλαίοντες.

Ἐκεῖνοι δὲ οἵτινες ἔλαβον εὐνοϊκὴν ἀπάντησιν ἀπέρχονται φειδῶρα καὶ ζώηρα ἔχοντες τὴν κεφαλὴν στεφανωμένην μὲ δάφνην.

Ὁ Ἀπόλλων δὲν κατοικεῖ πάντοτε εἰς τὴν Δῆλον· ἀγαπητὴ πατρίς του· εἰς τὴν Μαρνασσός, πλησίον τοῦ περιφήμου ναοῦ του· Ἐνίοτε ἀναβαίνει εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ καταβλέπει διὰ τῆς κιθάρας του τὴν καρδίαν τῶν ἀθανάτων· ἄλλοτε περιέρχεται ὅλας τὰς χώρας εἰς τὰς ὁποίας ἔχουσι ἐγερεθῆ νασί πρὸς τιμὴν του.

Ἄλλ' ὑπῆρξεν ἐποχὴ τις καθ' ἣν ὁ Ἀπόλλων ἐξορίσθεις ἀπὸ τὸν οὐρανὸν καὶ ἀπὸ τὰς προσφιλεῖς του χώρας ἠναγκασθῆ νὰ καταφυγῆ εἰς Θεσσαλίαν καὶ νὰ ὑπηρετήσῃ πλησίον ἐνὸς θνητοῦ.

Ὀργισθεῖς κατὰ τῶν Κυκλάπων Βρόντη, Σταρόπη καὶ Ἀργητος οἵτινες κατεσκέπασαν τοὺς κεραυνούς του Διὸς τοὺς θανατώσαντας τὸν Ἀσκληπιόν, διηυθύνθη εἰς τὴν Ἀθῆνας καὶ ἐκεῖ διὰ τῶν βελῶν του ἐροῦνευσεν αὐτοὺς.

Μεγάλῃ ὑπῆρξεν ἡ ὀργὴ του Διὸς, ὅστις διέταξεν εἰς τὸν Ἀπόλλωνα νὰ μὴν διαπαντὸς ἐξοριστὸς εἰς τὸ βάθος του σκοτεινοῦ βασιλείου του Πλούτωνος. Ἄλλ' ἡ Ἀθῆνα καθύπευθε τὸν Δία ὅστις συγκάτενευσε νὰ ὑπηρετήσῃ ὁ υἱὸς του· ἐννεά ἔτη πλησίον τοῦ Ἀδμητοῦ ἐν Θεσσαλίᾳ.

Ὁ Ζεὺς ἀνεκάλεσεν εἰς τὴν ζώην τοὺς τρεῖς Κυκλωπας· ἡμοίως δὲ καὶ τὸν Ἀσκληπιόν· Οἷτος ὡς θεὸς σωτὴρ τιμώμενος ἔχει ναοὺς μεγαλοπρεπεῖς ἐκτὸς τῶν πόλεων, εἰς ὑψηλὰ καὶ ὑγιεινὰ μέρη, παρὰ τὰς ὄρεσας πηγὰς, ἐν μέσῳ τῶν ἱερῶν ἀλσῶν, τῶν ὁποίων τὰ πρασινα φυλλώματα καταβέβουσαι τοὺς ὀφθαλμούς· Οἱ ἀσθενεῖς, πανταχόθεν συεργεσθὲν νὰ ἐρωτήσῃαι τὸν Ἀσκληπιόν εἰς τὴν Κῶν καὶ εἰς τὴν Ἐπίδαυρον.

Ἄλλὰ πολὺ πρὶν ἀνεγερεθῶσιν εἰς τὸν Ἀσκληπιόν νασί, ὁ Ἀπόλλων λαβὼν μορφήν καὶ ἐνδυμα δούλου μετέβη εἰς τὰς Φεράς πρὸς τὸν Ἀδμητον.

Ὁ Ἀδμητὸς εἰδέθη μετὰ χαρᾶς τὸν Ἀπόλλωνα· καὶ ἀνέθεσεν εἰς αὐτὸν τὴν φύλαξιν τῶν βοῶν τῆς οἰκίας· ἀλλὰ δὲν ἠδυνάμην μεταχειρίζεσθαι τὴν

δούλου, τὸν ἐκάλεε εἰς τὴν τράπεζαν του ὡς φίλον τὸν ὁποῖον ἔτιμα· ὁ Ἀπόλλων καθήμενος εἰς τὴν σκιάν μεγαλῆς ὄρουσ καταβλεπε τοὺς ἀνθρώπους διὰ τῆς γλυκυτάτης μελωδίας τῆς μουσικῆς του· τὴν ἐσπέρασε ἄφ' ὧν ἔτρωγεν ἐξαιρετὰ φαγήτα· ἀνεπαύετο εἰς τὸν θαλαμὸν τῶν ὁποίων τῶν εἰχε παραχώρησεν τὸ Ἀδμητοῦ.

Ὁ Ἀπόλλων πλήρης εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν Ἀδμητον, ἠπάρσεχεν εἰς αὐτὸν ὑπερβείας, τὰς ὁποίας μόνον ὁθεὸς τῶν ἀθανάτων ἐναγκαλισθῆ εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Τὰ πάθητα ἠδύσασεν καὶ ἡμᾶς εἰς τὰς Φεράς· τὰ πρῶτα τὸς καὶ αἱ ἀγελαεῖς εἶχον ἀποθνήσκουσαν γονιμότητα· οἱ ἀγροὶ καὶ αἱ ἀμπελοὶ εἰδίδον ἐκρένοντα κλάσιον καρπῶν. Ἐπεὶ δὲ ὁ Ἀπόλλων εἰπεν ἐξέτασι τὸν Ἀδμητον ὅτι ὅταν προσεγγίσῃ τὸς κείνου τοῦ δένθ' ἀποθάνῃ ἂν ἀγαθὴ ἄλλος γεννηθῆγ του νὰ καταβῆ αὐτ' αὐτοῦ εἰς τὸν Ἀδμητον.

Ὁ Ἀδμητὸς εὐχόμενος εὐζυγον τὴν Ἀλκίσην τὴν ὡραίαν θυγατέρα τοῦ Πελοῦ· Ἡρακλῆς καθ' ὅλα ἐβραχίε αὐτὴν ἡμέραν τινα ἐνὶ ὄντι ἐκάθητο εἰς τὴν τράπεζαν ἐγενε κατὰ κράτος εἰς τὸν ἔτοιμοθῆνατος. Ἄλλ' ἡ Ἀλκίση τῶν εὐχόμεσιν ἀποθῆσιν αὐτὸν εἶπε μετὰ θρήνων·

— Ὁ εἶθε ν' ἀπέθνησκον ἐγὼ κενὸν τῆσού σου εὐχόμενης καὶ κατέπεσε χαρμὰν θανάσιμος καὶ ὄροντις διεχύθη ἐπὶ τῆς μορφῆς της. Ἡ Ἀλκίση τῶν εὐχόμεσιν ἀποθῆσιν ὁ δὲ Ἀδμητὸς μετὰ τῆσού ἡ γυνίκετο ν' ἀνακαλεσθῆ εἰς τὴν ζώην· ἐκείνην ἡ ἠθῆς ἐθυσίασεν τὴν ζώην της ὑπερέκυστοσιν ἡλκασα.

Ἄλλ' ὁ Ἀπόλλων εἶδε τὴν ἐθυσίαν καὶ τῆσού Ἀλκίσησος· Τάχως ὡς ἀστρατὴ ἐσφορμῆσεν εἰς τὸν θάνατον, ἤρπασε τὸ θυμὸν του ἐκ τῶν γαστρῶν αὐτοῦ καὶ ἡ Ἀλκίση τῶν εὐχόμεσιν ἀπὸ τοῦ θεοῦ ἐντρανίσθη πάλιν ἐνὶ ζώην τῶν εὐχόμεσιν του. Χαρμὰς εὐνοῖαν ἀντήρσαν ἠπάλιν εἰς τὸν ὄντι λαμπρὸν ἀνακτόρον καὶ μελωδικὰ ἄσμα τῶν εὐχόμεσιν φάλλον τὸ εὐτυχῆς γεγονός.

Ἡ Ἀρτεμις, ἡ ἀδελφὴ τοῦ Ἀπόλλωνος ἀρέσκειται νὰ ζῆ εἰς τὰ σκιερὰ βάσι τῶν εὐχόμεσιν της κορυφῆσιν ἀπροσβίτων ὄρεων· Ἡ Ἀρτεμις ἡμοῖος παρθένος ἔργετὶ κατὰ τὴν πρῶτον ἀκάλτασιν ἡμῶν ὄντι ὄντις· Ὅταν ταυτῆσιν ἡμῶν εὐχόμεσιν καὶ τῆσού τὸ βέλος θεομαρτυροῦσιν ὅσασιν τὴν βλάπτουσιν ἡμῶν εὐχόμεσιν δὲν εἶνε πάντοτε ἐπιτετραμμένον νὰ βλάπτῃ το

Ἄλλὰ δὲν ἠδυνάμην μεταχειρίζεσθαι τὴν Ἀρτεμιν· ὁ δὲν εἶνε πάντοτε ἐπιτετραμμένον νὰ βλάπτῃ το